

OBČAN

GLASILO OBČINE PUCONCI

24. december 2021 | letnik 26 | številka 99

Občan Občine Puconci

Izdaja:

Občina Puconci
Puconci 80
9201 Puconci
www.puconci.si

Datum izdaje:

24. december 2021
Številka 99
Letnik 26

Naklada:

2.360 izvodov

Javni medij Občan Občine Puconci je vpisan v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije

Odgovorni urednik:

Jožef Rituper

Lektorica:

Sandra Peklar

Člani uredniškega odbora:

Silva Gutman
Tanja Horvat
Monika Krančič
Katarina Štefanec

Oblikovanje, prelom in tisk:

Present d. o. o.
Ižanska cesta 383
1000 Ljubljana
www.tisk-present.si

Fotografija na prvi strani:
Tanja Marič

Vam, drage bralke in bralci!

Leto je spet naokrog. Vstopamo v praznični teden. Tokrat so na žalost vsi dela prosti dnevi ob vikendu.

Decembrski dnevi so kratki, ampak čarobno razsvetljeni in polni pričakovanj. Pred dnevi nas je obiskal Miklavž, zdaj pa že razmišljamo o prihodu Božička in dedka Mraza. Grejemo se na toplem, pričakujemo snežinke, čakamo obiske ... naenkrat imamo čas zase in za druge ... Prihaja najbolj čaroben čas v letu. Na žalost je to čakanje in srečevanje že dve leti zagrenjeno s spoznanjem o katastrofalnih posledicah coronavirusa-19 ter omejitvami zaradi tega.

Očitno je, da smo svet zapeljali na napačne tirnice. Za to ne moremo kriviti drugih, svoj delež smo doprinesli tudi mi sami. Zato moramo stvari tudi sami popraviti. Vsak med nami lahko kaj naredi, da bo svet lepši, tudi če drugi tega ne bodo počeli. Navzemimo se ravnanj boljših od nas. Ne zapadimo v mrzlico prazničnega decembra, ki jo je že čutiti na naših cestah in po trgovinah. Globoko vdihnimo, ne prepustimo se potrošniškemu duhu. Ni potrebno, da imamo hrane in pijače za cel mesec in kupe daril samo zato, ker so znižanja.

Ustavimo se in umirimo, uživajmo v vsakem trenutku dneva. Trenutek je tudi najdragocenejši, kar lahko komu v teh dneh podarimo. Zato se spomnimo vseh tistih, s katerimi že dolgo nismo poklepetali ali pa smo se skozi leto le na hitro pozdravili. Veseli nas bodo. Praznujmo. Praznovati pomeni imeti čas za druge, jim darovati svoj prosti čas. Le tako si bomo vzeli tudi čas zase.

Pred vami je zadnja številka Občana v letu 2021. Potrudili smo se, da vam bomo tudi z njo polepšali praznike. V njej vam namreč predstavljamo dosežke in presežke zadnjih mesecev, utrinke ob praznovanju občinskega praznika, zanimivosti z raznih področij ... Prelistajte, preberite in se prepričajte o napisanem.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste pomagali, da so ostali dogodki v naši občini za beleženi v pisni in slikovni obliki v občinskem glasilu, in vsem, ki ste te zapise prebirali.

V novem letu vam želim varnih in čistih poti v službo ali na nakup, naj se vam vsak dan uresniči majhno pričakovanje, naj vas čim večkrat pokliče stari prijatelj, naj priroma skodelica kave, ki jo pripravi nekdo drug, v posteljo, ... naj vam vedno kdo daje občutek, da ste prav vi nekaj posebnega. Naj pazi na vas.

Novo leto je kot bel, nepopisan list. Pobarvajte ga s sanjami, posujte z ljubeznijo, popišite z neverjetnimi trenutki in okrasite s čudeži.

*Nasmeh naj prinese vam iskre v oči,
naj ogenj zasveti in svetle luči,
to leto, ki tiho ga čas preganja,
in prav je, da vsak o sreči zdaj sanja.
Naj sanje postanejo jutri resnica,
veselje pa širno na nebu kot ptica.
Ljubezni in zdravja cvetijo naj polja
in vsakogar spremlja prešerna naj volja.*

V imenu Uredniškega odbora Vam voščim blagoslovljene božične praznike ter zdravja in zadovoljstva v letu 2022!

Za Uredniški odbor Jožef Rituper

*Čeprav živimo različno dolgo,
pa dan za vsakega od nas
traja enako dolgo,
štiriindvajset ur.*

Spoštovane občanke in občani Občine Puconci!

Leto 2021 se nezadržano izteka, še nekaj dni in bomo vstopili v novo leto 2022.

Ob iztekajočem letu se za trenutek ozremo nazaj, predvsem iz razloga, ali nam je minulo leto bilo naklonjeno, ali smo vse, kar smo si zadali tudi storili.

Živimo v čudnih, turbulentnih časih, v časih covida-19. Posebej pomembno vprašanje je, kaj smo za svoje najbližje storili. Zato si skozi celo leto vzemimo čas za tiste, ki so nam stali ob strani.

Posvetimo se jim in zblížali se bomo v novem zaupanju in spoštovanju v ljubezni in želji nekaj dati in prejemati.

S to mislijo vam želim vesel božič, v prihajajočem letu 2022 veliko zdravja, sreče in osebnega zadovoljstva.

Župan Ludvik Novak z občinskim svetom ter občinsko upravo

Cenjani ustvarjalci in bralci Občana!

Pred vami je 99. številka Občana. Naslednja bo prav posebna, saj bo stota.

Želimo, da je res posebna, zato vas vabimo, da jo sooblikujete - s prispevki, voščilnicami, fotografijami ...

Hvaležni bomo tudi za ideje in pričakovanja - kaj mora res biti v tej številki.

Avtorje najizvirnejših idej bomo nagradili.

Predloge pošljite **do 15. januarja 2022** na naslov **damir.zavod@siol.net**, prispevke pa do **15. februarja** na isti naslov.

Uredniški odbor se že veseli, ko se bomo koncem marca srečali s soustvarjalci na rojstnodnevni torti stote številke Občana.

Za Uredniški odbor
Jožef Rituper

GLASILU OBČINE PUCONCI NA POT

Spoštovane občanke in občani Občine Puconci!

Pred vami je prva številka glasila Občine Puconci **občan**

Mineva leto dela novo nastale Občine Puconci. Nekateri ste z delom občine seznanjeni, večina pa o našem delu ve bolj malo. Prav zato smo se odločili, da izdajamo glasilo občine, v katerem vas želimo seznaniti z delom, problematiko, dosežki na različnih področjih in podobno. Praviloma naj bi glasilo izhajalo vsaj dvakrat letno oziroma po potrebi. Občan, glasilo Občine Puconci, bo prihajal brezplačno v vsako gospodinjstvo v občini, pri njegovi razdelitvi nam bodo pomagali učenci Osnovne šole Puconci. V prvi številki glasila je predstavljeno dosedanje delo sveta Občine Puconci in različnih odborov. Prav tako bodo v naslednjih številkah glasila obdelane različne teme, od gospodarstva, kmetijstva, zdravstva, šolstva, sociale, kulture, športa, raziskovalnih dejavnosti in podobno. Predstavili se bomo tudi izvajalci iz teh področij, še posebej tisti, katerih ustanovitelj je Občina Puconci.

Veliko vlogo pri delu Občine imajo tudi krajevne skupnosti. Predstavitvi dela le teh bo prav tako dano mesto v občinskem glasilu. Zelo pestra in pomembna je dejavnost društev na različnih področjih dela in tudi to delo bo predstavljeno.

Na koncu bo dana možnost tudi vam, spoštovane občanke in občani. V rubriki Vprašanja in odgovori boste našli možnost, da skušate razrešiti problem, ki vas tare.

Glasilo nastaja s pomočjo vseh funkcionarjev in zaposlenih v Občini. Želimo, da se s svojimi prispevki, za katere ste mnenja, da bi bili zanimivi tudi za druge, **uključite v vsebino glasila tudi Vi**. Slehernega prispevka bomo veselili.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem, ki ste s svojim delom in pomočjo prispevali k nastanku glasila, z željo, da nam pomagata tudi v naprej.

Vijola BERTALANIČ,
urednica glasila

Iva Horvat, mlada diplomantka

23. junija letos je Iva Horvat, iz Dankovcev, na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru uspešno zaključila študij Splošne medicine in postala zdravnica. Že v osnovnošolskem obdobju je z zmago na Državnem tekmovanju Male sive celice dokazala vrhunsko zmogljivost svojih sivih celic. Izobraževanje je nadaljevala na Gimnaziji Murska Sobota. Junija 2015 je splošno maturo opravila z nazivom Zlata maturantka in se isto jesen vpisala na študij splošne medicine v Mariboru.

Oba starša, ki sta zdravstvena delavca, sta zaslužna za to, da se je z medicino in zdravstveno nego srečala že kot otrok. Odraščala je na Goričkem, v stiku s čudovito naravo, ki jo ima še danes zelo rada. Verjetno je to bil razlog za njeno zanimanje za naravoslovne predmete, ki so jo veselili že v osnovni šoli. V srednji šoli je zanimanje za naravoslovje ostalo, pridružilo pa se je tudi razmišljanje »kaj želi mnogo let vsak dan delati v službi«. Za študij medicine se je odločila, ker si je želela izbrati študij, povezan z naravoslovjem, ker si je želela v službi pomagati ljudem, želela si je pester delavnik z veliko izzivi.

V manj kot šestih letih je pri starosti le štiriindvajset let študij končala in si nato pred začetkom redne zaposlitve privoščila še zadnje zaslužene brezskrb-

ne počitnice. Oktobra 2021 je pričela s prvo redno zaposlitvijo kot zdravnica pripravnica v splošni bolnišnici Murska Sobota. Pripravnštvo traja šest mesecev, sedaj je opravila že skoraj polovico. Čeprav je fakulteta za vse zdravnike ista, so področja dela zelo različna. Zato zaključenemu študiju sledi še specializacija za posamezno ožje področje. Ugotavlja, da ji je delo z ljudmi všeč, da ji najbolj ustreza delo v ambulanti in da jo zanima več različnih področji. Tako njenim trenutnim željam najbolj ustreza specializacija iz družinske medicine, ni se pa še dokončno odločila, katero specializacijo bo izbrala. Ne glede na izbiro ji bo v največje zadovoljstvo udeleževati svojo željo – pomagati ljudem.

J. Rituper

Utrinki 24. občinskega praznika Občine Puconci

Revija cerkvenih pevskih zborov v Evangeličanski cerkvi v Bodoncih, 2. oktobra 2021.

Položitev venca pri Spomeniku Števana Küzmiča v Strukovcih, 8. oktobra 2021.

Slavnostna seja Občinskega sveta Občine Puconci v Kulturni dvorani v Puconcih, 8. oktobra 2021.

Otvoritev razstave »Zrno upanja« v Spominskem domu Števana Kūzmiča v Puconcih, 13. oktobra 2021.

Osrednja prireditev ZKTD »Jesensko druženje« v vaško - gasilskem domu na Vaneči, 17. oktobra 2021.

Seje Občinskega sveta Občine Puconci

Sprejeti sklepi

21. redna seja, 30. septembra 2021

SKLEP št. 203:

Občinski svet Občine Puconci sprejme Letni program ravnanja s komunalnimi odpadki na območju občine Puconci (razen za naselji Puconci in Vaneča) za leto 2022.

SKLEP št. 204:

1. Občinski svet Občine Puconci sprejme Odlok o rebalansu proračuna Občine Puconci št. 2–2021 in rebalans bilance prihodkov in odhodkov proračuna občine za leto 2021.
2. V skladu z Odlokom o rebalansu proračuna Občine Puconci št. 2–2021 iz prve točke tega sklepa se uskladi Načrt razvojnih programov za obdobje 2021–2024.
3. Odlok o rebalansu proračuna Občine Puconci št. 2–2021 in rebalans bilance prihodkov in odhodkov proračuna občine za leto 2021 se sprejme v skrajšanem postopku.

SKLEP št. 205:

Občinski svet Občine Puconci se je seznanil s poročilom o izvrševanju proračuna Občine Puconci v I. polletju 2021.

SKLEP št. 206:

Za položitev venca Štefanu Küzmiču, ki bo v petek, 8. oktobra 2021 v Strukovcih, se imenuje tričlanska delegacija članov občinskega sveta, in sicer v sestavi: Majda Cipot, Drago Fras in Vijola Bertalanič.

SKLEP št. 207:

1. Naziv častnega občana se v letu 2021 ne podeli.
2. Priznanje Občine Puconci se podeli:
 - ŽENSKI SEKCIJI NTK KEMA PUCONCI, Puconci 80, 9201 Puconci
 - JOŽICI BARBARIČ, Brezovci 19, 9201 Puconci
 - ŠTEFANU ČASARU, Otovci 39, 9201 Mačkovci
3. Velika zahvalna listina se podeli FRANCU CIPOTU, Tešanovci 5, 9226 Moravske Toplice.
4. Nagrada Občine Puconci v znesku 500,00 EUR se podeli ČLANICAM A PGD BODONCI, Bodonci 77A, 9265 Bodonci.

Proračun Občine Puconci za leto 2022

Proračun Občine Puconci je bil sprejet na 22. seji Občinskega sveta Občine Puconci dne 25. 11. 2021. Odlok o proračunu Občine Puconci za leto 2022 je objavljen v Uradnem listu RS, št. 189/2021 z dne 3. 12. 2021.

Prihodki proračuna vseh proračunskih uporabnikov so v letu 2022 načrtovani v višini 10.371.426 EUR, odhodki proračuna pa v višini 11.352.379 EUR iz česar sledi, da znaša proračunski primanjkljaj 980.953 EUR.

V letu 2022 planiramo dolgoročno zadolževanje do višine 1.000.000 EUR za lastni delež pri investicijah (vrtec Puconci, kanalizacija Bodonci, kanalizacija Mačkovci).

V letu 2022 bomo predvidoma odplačali dolg v višini 289.663 EUR.

Prihodki vseh proračunskih uporabnikov so razdeljeni na:

- **davčne prihodke**, ki predstavljajo 51 %,
- **nedavčne prihodke**, ki predstavljajo 13 %,
- **kapitalske prihodke**, ki predstavljajo 3 %,
- **prejete donacije**, ki predstavljajo 1 % in
- **transferne prihodke**, ki predstavljajo 33 % vseh prihodkov.

Davčni prihodki so načrtovani v višini 5.329.261 EUR. Povprečnina, to je na prebivalca v državi ugotovljen primeren obseg sredstev za financiranje z zakonom določenih občin, je bila z Zakonom o izvrševanju proračunov RS za leti 2022 in 2023 (sprejet dne 18. 11. 2021) za leto 2022 sprejeta v višini **645,00 EUR** (tj. 16,80 EUR več kot v letu 2021) in za leto 2023 v višini **647,00 EUR** (tj. 18,80 EUR več kot v letu 2021).

Znesek primerne porabe za našo občino tako znaša za 6.002 prebivalcev, v letu 2022 **4.783.196 EUR**, od tega je 4.732.778 EUR dohodnina, ki pripada občini in 50.418 EUR finančna izravnava (kar skupno predstavlja 45,63 % vseh prihodkov proračuna občine).

Davki na premoženje so planirani v višini 398.860 EUR in domači davki na blago in storitve v višini 197.623 EUR.

Nedavčni prihodki so načrtovani v višini 1.299.166 EUR. Med nedavčne prihodke so vključeni prihodki od premoženja (od najemnin javne infrastrukture: kanalizacijsko omrežje, vodovodno omrežje, odlagališče RCERO Puconci, najemnin za stanovanja ...), prihodki od udeležbe na dobičku in od premoženja, takse in pristojbine – upravne takse, globe in druge denarne kazni, prihodki od prodaje blaga in storitev ter drugi nedavčni prihodki (prispevki občanov za izgradnjo vodovodnih in kanalizacijskih omrežij, prihodki od komunalnih prispevkov ...).

Kapitalski prihodki so načrtovani v višini 339.752 EUR. Med kapitalske prihodke so vključeni prihodki od prodaje kmetijskih in stavbnih zemljišč. Predlog načrta ravnanja z nepremičnim premoženjem Občine Puconci v letu 2022 je priloga obrazložitve.

Prejete donacije so načrtovane v višini 8.000 EUR.

Transferni prihodki so lahko prihodki od države ali drugih občin. V letu 2021 so načrtovani prihodki od države in evropska sredstva (vključujejo sredstva za investicije ter prejeta sredstva iz naslova tekočih obveznosti) v skupni višini 3.386.397,18 EUR.

740 – Transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij za PU Občina Puconci se planirajo v višini 2.488.947 EUR.

Predvidevamo prejem naslednjih sredstev:

740000	Finančna izravnava	50.418,00 EUR
740001	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	1.598.596,68 EUR
	– Sredstva požarne takse	18.000,00 EUR
	– Sredstva ob neurjih – materialni stroški	500,00 EUR
	– Sredstva za ureditev romskih naselij	80.000,00 EUR
	– Sredstva MGRT za kanalizacijo Vaneča (okoljska infrastruktura – izgradnja komunalne infrastrukture)	385.000,00 EUR
	– Sredstva za postavitve Razglednega stolpa Vidikovca Bodonci	260.000,00 EUR
	– Sredstva za investicijo Nadgradnja vodovodnega sistema B:	
	– Transferi iz državnega proračuna – RS del	153.331,78 EUR
	– Transferi iz državnega proračuna – Sklad za vode	59.628,27 EUR
	– Sredstva za izgradnjo vrtca Puconci	642.136,63 EUR
740004	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	233.127,75 EUR
	– Sredstva za ureditev gozdnih cest	12.000,00 EUR
	– Spodbuda za varstvena in gojitvena dela	500,00 EUR

– Prihodki LAS: Hostel Vaneča	73.996,21 EUR
– Trajnostna mobilnost in turizem na kolesih	15.000,00 EUR
– Sofinanciranje ETM	10.000,00 EUR
– Financiranje pravic družinskih pomočnikov – ref. za l. 2021	11.465,93 EUR
– Refundacija za javna dela	12.000,00 EUR
– Refundacija za stroške MIR M. Toplice – ref. za l. 2021	17.000,00 EUR
– Sredstva za obvezno prakso	206,00 EUR
– Sredstva za sofinanciranje uresničevanja ustavnih pravic stalno naseljene romske skupnosti	81.842,00 EUR

740019 Prejeta sredstva iz državnega proračuna za uravnoteženje razvitosti občin – Sredstva za uravnoteženje razvitosti občin (SzURO) 606.108,00 EUR

741 – Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije za strukturno politiko se planirajo v višini 897.450 EUR.

Predvidevamo prejem naslednjih sredstev:

741101 Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije

Sredstva za investicijo Nadgradnja vodovodnega sistema B

– Transferi iz državnega proračuna – EU sredstva 868.880,12 EUR

741300 Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije iz kohezijskega sklada

– Sredstva ESRR za projekt Pametno, z viri bogato Pomurje 27.746,24 EUR

741201 Prejeta sredstva iz proračuna EU za PUD 824,00 EUR

Odhodki vseh proračunskih uporabnikov pa so razdeljeni na:

- **tekoče odhodke**, ki predstavljajo 25 %,
- **tekoče transfere**, ki predstavljajo 26 % in
- **investicijske odhodke + investicijske transfere**, ki predstavljajo 49 % vseh odhodkov.

Tekoči odhodki so načrtovani v višini 2.902.546 EUR. Med tekoče odhodke vključujemo izdatke za plače in druge izdatke zaposlenim, prispevke za socialno varnost, izdatke za blago in storitve, plačila obresti ter sredstva izločena v rezerve.

Tekoči transfere so načrtovani v višini 2.950.554 EUR. Tekoči transfere pomenijo izdatke, za katere se v zameno ne dobi materiala ali storitev. Namenjeni so posameznikom in gospodinjstvom, neprofitnim organizacijam in ustanovam, skladom socialnega zavarovanja, javnim zavodom in izvajalcem javnih služb. Sredstva lahko prejemniki porabijo za plače in druge izdatke v zvezi z delom, materialne stroške ter vzdrževanje opreme in prostorov. Izdatki se izvršujejo s sklepi, na podlagi pogodb.

Investicijski odhodki so načrtovani v višini 5.319.479 EUR. V okviru investicijskih odhodkov so vključeni izdatki za nakup in gradnjo osnovnih sredstev ter vzdrževanje osnovnih sredstev.

Investicijski transfere so namenjeni za investicije prejemnikov proračunskih sredstev in so načrtovani v višini 179.800 EUR odhodkov prejemnikov sredstev za nakup ali gradnjo osnovnih sredstev, nabavo opreme ali drugih opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, za investicijsko vzdrževanje, obnove idr. Prejemniki teh sredstev niso neposredni proračunski porabniki temveč javni skladi in agencije, javni zavodi, neprofitne organizacije, javna in zasebna podjetja, zasebniki ali posamezniki.

Pri sestavi proračuna za leto 2022 smo poskušali zagotoviti sredstva za vse potrebne naloge in obveznosti, ki nam jih predpisuje področna zakonodaja. Obenem pa tudi v prihodnjem letu predvidevamo vlaganja v investicije.

Večja vlaganja so zajeta predvsem na naslednjih področjih:

Promet, prometna infrastruktura in komunikacije

- projektna dokumentacija: za komunalno ureditev JP Krčije in LC Gorica – Polana,
- asfaltiranje javnih poti: plačila za obnove javnih poti iz javnega razpisa v letu 2021, to je v znesku 114.912,00 EUR; za leto 2022 pa se predvidi ureditev JP 834531 Dolina – Vaneča Ribnjek v dolžini 173 m; JP 834761 Vaneča Zrinski – Dolina v dolžini 457 m; JP 835631 Beznovci do HŠ 46 v dolžini 120 m; JP 835691 Bodonci proti HŠ 27 v dolžini 235 m; JP 834421 Prosečka vas v dolžini 500 m; JP 833151 Beznovci – Vadarci (Kamenšček) – Žilavcev breg v dolžini 310 m; JP 834261 Poznanovci do HŠ 16 (Celec) v dolžini 135 m; JP 834491 Mačkovci (pokopališče) – Dankovci v dolžini 205 m,
- ureditev hodnika za pešce R1-232 skozi vas Mačkovci od 5,673-6,583 KM (rekonstrukcija ceste, izgradnja pločnika, cestna razsvetljava, izvedba in prestavitev ter zaščita komunalnih infrastrukturnih vodov),
- obnova ceste od Moščanec proti ČN Kuštanovci – romsko naselje,
- asfaltiranje lokalnih cest: LC 197081 Vidonci – Mačkovci, LC 33181 Kuštanovci igrišče – Mačkovci in LC 333071 skozi naselje Puconci,
- avtobusno postajališče na Vaneči in v Zenkovcih,
- modernizacija javne razsvetljave v naselju Moščanci (proti Mačkovcem in Kuštanovcem) in
- ureditev JR v naseljih Brezovci, Dolina in Beznovci.

Gospodarstvo

- javni razpis za Spodbujanje razvoja gospodarstva,
- hostel Vaneča – Oaza sprostitve v objemu gozda,
- ureditev stare šole Pečarovci (obnova – zamenjava oken),
- postavitev postaje za izposajo električnih koles vključno s polnilnico za električna kolesa v naselju Mačkovci,
- izdelava strategije razvoja podeželja in turizma v Občini Puconci,
- razgledni stolp Vidikovec Bodonci,

Varovanje okolja in naravne dediščine

- kanalizacija Vaneča,
- kanalizacija Bodonci,
- kanalizacija Mačkovci,
- kanalizacija Moščanci s ČN za HŠ 43-46.

Prostorsko planiranje in stanovanjsko komunalna dejavnost

- občinski prostorski načrt,
- nadgradnja vodovoda sistema B,
- vodovod Puconci – sanacija,
- vodovod Beznovci – sanacija,
- transportni vodovod Vaneča.

Izobraževanje

- izgradnja vrtca Puconci,
- investicijsko vzdrževanje OŠ,
- investicijsko vzdrževanje vrtce.

Socialno varstvo

- projektna dokumentacija in pridobitev gradbenega dovoljenja Dom starejših Puconci.

Življenje v času korone

Bližajo se božično-novoletni prazniki. Za mnoge je to najlepši čas v letu. Adventni venec, praznično okrašena jelka, miza, praznično okrašen dom, vonj po piškotih ... Letos bomo prav gotovo spet praznovali drugače, saj je številno obolelih, okuženih z boleznijo covid-19 še vedno tako visoko, da o popolni ukinitvi ukrepov za preprečevanje okužb močno dvomim. Kakorkoli že, zaupati moramo strokovnjakom. Res je, da zaradi vsega tega trpijo gospodarske panoge, trpimo pa tudi mi, ljudje, nekateri umirajo.

Ta korona, covid-19, je pravzaprav nepovabljen gost naših življenj. Naša življenja, naše navade so se obrnile na glavo. Postali smo osamljeni, sami moramo najti način, kako bomo s tem živeli. Ljudje smo socialna bitja. In še posebej takrat, ko nam je težko, ko smo žalostni, potrebujemo nekoga ob sebi, potrebujemo oporo drugih ljudi, potrebni smo dotikov, objemov, normalnih človeških odnosov.

Moram reči, da sem že od nekdaj ljubiteljica narave. Narava mi daje tisto upanje, pomaga mi prebrskati različne življenjske situacije, pa najsi bodo to službene ali morda privatne situacije. Narava je tista, ki poskrbi zame. Je pravzaprav tista prava relaksacija za človeške čute, sprostitvev in vsakdanjo rekreacijo, npr. hoja, tek ... Dela doma nikakor ne manjka, če ga hočeš videti. V teh čudaških časih, v času epidemije, sem se vsakodnevno odpravila na kratek sprehod ali malo daljši pohod. To je v nekem smislu postala moja obvezna popoldanska »služba«. Ob vikendih po obvezni jutranji

kavi, sem naredila načrt, v katero smer se odpraviti. Večinoma hodim sama, tu in tam s fotografiranjem ujamem še kak lep naravni prizor. In to je pravzaprav odlična kombinacija za sprostitvev tako telesa kot tudi duha. Ko takole opazuješ naravo okrog sebe, pozabiš na vse tegobe današnjega čudnega časa. Enostavno se prepustiš lepotam narave in uživaš. Lahko se ti celo zgodi, da hoja postane del tvojega vsakdanjika in le-ta ti polepša dan. Domov se vrneš z novo energijo, z neko mladostjo v sebi, veseliš se drobnih užikov. Skratka, malo pozabiš na vse omejitve, na maske, na ukrepe. Sprehod, hoja nam lahko prinese v življenja toliko pozitivizma. Izboljša nam celo zdravje. Naši koraki po poti življenja bodo postali bolj lahkotni. Okrepili bomo svoje zdravje, počutje in duha. Gozdne poti že prav čakajo na nas, na naše korake. To je v tem trenutku pravzaprav edina in najlepša možnost, da obiščemo stezice, hribčke in

Foto: Marta Sapač

gričke, da pogledamo okrog svojega doma. Če se samo ozremo in pogledamo skozi okno, bomo lahko opazili, da pravzaprav živimo v čudovitem okolju, v objemu gozdov, travnikov, polj, vinogradov ... Dajmo no, uživajmo v tem. Čas v katerem živimo, covid-19, karantene, izolacije ... so spremenili naše občutke varnosti. Naši vsakdanjiki niso več običajni, daleč od tega. Gre za neka pravila, ki se jim nikakor ne moremo ukloniti, češ da je vse za skupno dobro. S pravili, ki nam jih narekujejo »nadrejeni«, nimam prav posebnih težav. Poskusila sem se navaditi na masko. Določene stvari razumem, nekaterih pa spet ne ... Niso v skladu z zdravo kmečko pametjo. Razumem strah otrok, razumem starše ... razumem stisko vseh nas. Kaj manjka temu času, kaj manjka temu sodobnemu času? Manjka občutek za skupnost, za druženje, manjka razumevanje drug drugega, manjka človeška toplota, manjka ...

Manjka sočutnost za sočloveka, manjka prijaznih besed, manjka lepota, radost in ... Padli smo v čas, soočamo se zahtevnostjo tega časa. Prisiljeni smo iskati rešitve tam, kjer smo bili mnenja, da jih nismo in jih nikoli ne bomo potrebovali.

Vsem nam želim, da bi kljub vsemu preživeli lepe praznične dni; da korona čimprej odide, tako kot je prišla, nepovabljena. Želim si, da bi se lahko kmalu spet družili, se veselili, saj vsem nam to že pošteno manjka. Predvsem pa nam želim, da ostanemo zdravi.

Tanja Horvat

Terezija Sever – Ustvarjam za svojo dušo

Terezija Sever je bila rojena 5. 10. 1956 v majhni goriški vasici Topolovci, v številčni družini. Že kot majhna deklica je čas rada preživljala v naravi, kjer je raziskovala in se igrala z različnimi naravnimi materiali. Prav tako je rada prepevala, zato je že v osnovni šoli sodelovala pri pevskem zboru in nastopala na različnih prireditvah. Ko se je s svojo družino preselila v Puconce, se je vključila v Kulturno in turistično društvo Puconci, ob upokojitvi pa tudi v Društvo upokojencev Puconci. Štiri leta je bila predsednica društva Ščipek, ki ima sedež prav tako v Puconcih. Svoje veselje do petja je najprej nadaljevala v dveh pevskih zborih

v Puconcih. Kasneje pa še v dveh zborih v Murski Soboti, kjer je dobila srebrno Gallusovo značko za več kot 20 let aktivnega udeleževanja na področju ljubiteljske vokalne glasbe. Sedaj prepeva s svojo prijateljico Katico v Puconskem Duo.

Poleg petja pa so njeno veselje ročna dela in ustvarjanje. Pravi, da ustvarja za svojo dušo. Pri svojem delu se trudi, da tradicionalnim izdelkom vedno vnaša kaj novega in sodobnega. Rada izdeluje različne unikatne izdelke, kot so raznorazni vezeni prti, rože iz krep papirja, naravnih in drugih materialov, venčki in različne dekoracije. S svojimi izdelki se predstavlja na

sejmih, domačih tržnicah in drugih prireditvah v domačih krajih, kjer je možno njene izdelke tudi kupiti.

Svoje ročne spretnosti in znanje rada deli z najmlajšimi. Z veseljem se odzove vabilom na ustvarjalne delavnice vrtcev in osnovnih šol ter tako svojo ljubezen do ročnih del deli z mladimi.

Ob pogledu na njena lepa ročna dela se zavedamo, da se za tem skriva veliko porabljenega časa, vztrajnosti in ustvarjalnosti. Ima polno novih idej in željo po ustvarjanju, zato se že veselimo njenih novih izdelkov.

Romana Trafela

Pesem za svetli trenutek

Zveza kulturnih in turističnih društev Občine Puconci v 16. dobrodelni akciji Pesem za svetli trenutek zbira sredstva za Darka Tanacka iz Beznovcev. 62-letni Darko Tanacek iz Beznovcev živi po smrti obeh staršev sam na domačiji v Beznovcih. Razen denarne socialne pomoči nima nobenih drugih virov prejemkov. Na domačiji, ki je v zelo slabem stanju, mu bomo usposobili kopalnico s sanitarijami in hkrati tudi kuhinjo, ki mu služi kot dnevni in spalni prostor. Za tiste, ki ga ne poznajo, je Darko »čudak«, za vse ostale pa prijazen in dobrasrčen možakar. Z našo skupno pomočjo bomo Darku omogočili toplo prihajajočo zimo in tudi sicer dvignili kvaliteto njegovega življenja. Z zbranimi sredstvi želimo Darku dati popotnico za boljše, kakovostnejše in dostojnejše življenje.

Ker epidemiološke razmere tudi letos ne dovoljujejo izvedbe kon-

certa, smo se morali znajti drugače. Vse do konca decembra bomo prodajali spominske vstopnice in sprejemali donacije na transakcijski račun. Pri dobrodelni akciji poleg predsednikov kulturnih in turističnih društev, s prodaja-

jo spominskih vstopnic, sodelujejo tudi predsedniki posameznih krajevnih skupnosti oziroma vaških odborov, za kar se jim v Zvezi kulturnih in turističnih društev občine Puconci iskreno zahvaljujemo. Kljub temu, da akcija še vedno poteka, nam je do sedaj uspelo zbrati dobrih 8.610,00 EUR. Vsem, ki ste in še boste na kakršenkoli način sodelovali in pomagali v akciji, se še enkrat iskreno zahvaljujemo.

V Zvezi kulturnih in turističnih društev občine Puconci se zavedamo, da se dobra dela z dobrim vračajo, zato že toliko let ohranjamo akcijo Pesem za svetli trenutek in je tudi v prihodnje ne nameravamo opustiti. Živimo v skupnosti, v kateri so med nami ljudje, potrebni pomoči. V ZKTD smo prepričani, da je v človeku vseeno toliko dobrega, da je pripravljen pomagati. Kajti v družbi je ogromna razlika med tistimi, ki imajo več ali dosti, in tistimi, ki potrebujejo pomoč.

Uroš Kamenšek

Na obisku v Puconcih minister Jernej Vrtovec

V ponedeljek, 22. novembra 2021, se je v okviru Regijskega obiska Vlade RS v Pomurju, na Občini Puconci oglasil minister za infrastrukturo, g. Jernej Vrtovec.

Pogovor je tekel o prihajajočih investicijah na področju cestne

infrastrukture v naši občini, za kar bi v naslednjih dveh letih naj bilo predvideno okrog 8 milijonov evrov, od tega sta dva večja projekta, in sicer ureditev regionalne ceste in pločnika za pešce skozi naselje Mačkovci in uredi-

tev regionalne ceste in pločnika za pešce skozi naselje Lemerje, v obeh primerih bi naj do izvedbe prišlo predvidoma v letu 2023. Poleg tega je aktualna še sanacija mostu čez Puconski potok, vzdrževalna dela na odseku med Markišavci in Brezovci ter ureditev prehodov za pešce in avtobusnih postajališč lociranih na regionalnih cestah.

Občina Puconci

Zbiranje odpadkov v Občini Puconci v letu 2022

Spoštovani,

da vam zbiranje odpadkov v letu 2022 ne bo delalo skrbi, vam želimo podati nekaj pomembnih informacij.

Kot ste bili že obveščeni, bo v standard ravnanja z odpadki v vaši občini v letu 2022 vključena tudi storitev zbiranja **stekla in steklene embalaže po sistemu od vrat**

do vrat. To pomeni, da se boste gospodinjstva lahko odločila za zbiranje odpadne steklene embalaže pri vas doma, in sicer v 120-litrskih zabojnikih, ki jih boste dobili v uporabo. Storitve bo vključena v mesečni strošek zbiranja komunalnih odpadkov, kar pomeni, da vam ne bo povzročala dodatnih stroškov. Odvoz stekla bo potekal enkrat na dva meseca (6 odvozov letno). V kolikor se še niste prijavili za uporabo zabojnika za steklo, lahko to storite na sedežu našega podjetja.

Z vključitvijo nove storitve v standard ravnanja z odpadki, boste uporabniki imeli **možnost zbiranja vseh frakcij komunalnih odpadkov na domačem dvorišču** (mešani komunalni odpadki, mešana embalaža, papir, steklo, biološki in kosovni odpadki). Iz tega razloga **se bodo tudi umaknila zbirna mesta (ekološki otoki) v vaši občini**, kjer so sedaj stali zabojniki za steklo, papir in embalažo, ki pogosto kvarijo izgled naselja in spominjajo na divja odlagališča.

V kolikor v svojem gospodinjstvu še nimate zabojnika za **ločeno zbiranje papirja in papirne embalaže**, lahko le-tega **prevzimate na sedežu našega podjetja**. Storitve je že vključena v mesečno ceno zbiranja odpadkov in vam ne bo povzročila dodatnih stroškov.

V skladu z veljavno zakonodajo je v gospodinjstvih prepovedano mešanje bioloških odpadkov z

ostalimi odpadki, zato pozivamo vse tiste, ki se ne poslužujete hišnega kompostiranja, da biološke odpadke ločeno zbirate v rjavem zabojniku. Storitve se zaračuna v skladu z veljavnim cenikom zbiranja odpadkov v vaši občini. Biološki odpadki se v skladu s predpisi zbirajo v poletnem času (od aprila do konca oktobra) enkrat na teden in v zimskem času (od novembra do konca marca) enkrat na štirinajst dni.

Ločeno zbrane kosovne odpadke in električno ter elektronsko opremo lahko oddate na svojem dvorišču enkrat letno, saj vam nudimo storitev odvoza kosovnih odpadkov na klic. Za naročilo storitve izpolnite spletno naročilnico na naši spletni strani www.saubermacher-komunala.si, v mobilni aplikaciji Saubermacher – Komunala ali klasično naročilnico, ki ste jo prejeli skupaj z urnikom odvoza odpadkov za leto 2022. **Enkrat letno lahko ob posebni sobotni akciji na vnaprej določenih lokacijah oddate tudi nevarne in posebne odpadke iz vašega gospodinjstva**, ki jih do

akcije hranite doma, ločeno od ostalih komunalnih odpadkov.

Ločeno zbrane frakcije, ki med letom nastajajo v vašem gospodinjstvu, **lahko sproti oddate v CERO Puconci**.

Rabljena oblačila in tekstil lahko oddate v Zbirnem centru za ločeno zbiranje frakcij v Murski Soboti ali v **posebni ulični zbiralnik**, ki se nahaja **pri občinski stavbi v Puconcih**. Na istem mestu se nahaja tudi **zabojnik za zbiranje odpadnega jedilnega olja**. Za zbiranje ohlajenega odpadnega jedilnega olja lahko povzročitelji iz gospodinjstev uporabite lastne posode s pokrovom ali namensko 3,5 litrsko posodico, ki jo lahko brezplačno prevzamete na sedežu našega podjetja.

Dodatne informacije najdete na naši spletni strani www.saubermacher-komunala.si, lahko pa nam tudi pišete na elektronski naslov info@saubermacher-komunala.si, nas pokličete na telefonsko številko (02) 526 84 50 ali nas obiščete na Noršinski ulici 12 v Murski Soboti.

Zahvaljujemo se za vaš prispevek pri ustvarjanju zdravega okolja v letu 2021 in vam želimo prijetne praznike ter vse dobro v novem letu.

**Opomba: Ponujene možnosti zbiranja odpadkov ne veljajo za naselja Puconci in Vaneča, kjer izvajalec GJS zbiranja komunalnih odpadkov ni podjetje Saubermacher – Komunala Murska Sobota d.o.o.*

Jesenske dejavnosti »Ježek«

V naši mlajši skupini smo letni čas jesen spoznali v vsej njeni lepoti. Pridelke, plodove in liste, ki jih najdemo na njivi, v gozdu, smo

prinesli v igralnico. Za spoznavanje smo vključili vse naše čute, predvsem pa sta pri mlajših otrocih pomemben tip in okus.

Spoznali smo pesmico »Ježek teka, teka, in se kotali« (M.Voglar) in si naredili ježke iz naravnih materialov.

Anja Simonič, Monika Sočič, vzgojiteljici

Mladi in stari imamo se radi

Z otroki smo se v mesecu novembru veliko pogovarjali o medgeneracijskem sodelovanju, o pomembnosti dedkov in babic v njihovem življenju. Z izbrano temo smo se v naši skupini učili medgeneracijskega sodelovanja in razvijali čut za različne vrednote. Ustvarjali smo strpno in socialno sožitje, privzgjajali čut za strpno sodelovanje s starejšimi generacijami ter razvijali medsebojno razumevanje. Otroke smo želeli spodbuditi k razmišljanju o odnosih s starejšimi. Pomen medsebojnih odnosov je v tem negotovem času, zaradi epidemioloških razmer, še toliko bolj pomemben.

Darila za dedke in babice.

Izvajali smo veliko medgeneracijskih dejavnosti, s katerimi smo krepili medsebojno spoštovanje

med mlajšimi in starejšimi ter vzpostavljali vzgojo za strpnost in medsebojno razumevanje. Starim staršem smo izdelali darila, s katerimi so jih njihovi vnuki in vnučke zagotovo razveselili. Za konec pa še misel iz literarnega dela Recept za ljubezen (M. Podgoršek), ki smo ga brali z otroki: »Dedki in babice so na svetu zato, da je otrokom lepo!«.

Vzgojiteljice vrtca Bodonci

Vrtec je sistem odnosov v komunikaciji, ki je vpet v širši socialni sistem in nudi otrokom, da doživlja sebe v skupini, razvija pozitivno samopodobo o sebi in zavest, da se razlikuje od drugih. Dedki in babice so na svetu zato, da je otrokom lepo.

Ustvarjanje pravljčnega gozda

December je tisti čas v letu, ko si najpogosteje izkazujemo naklonjenost. Ker pa smo v vrtcu tudi mi želeli izkazati to pozitivno vrednoto, smo se v mesecu novembru odzvali povabilu trgovine HOFER, ki nas je povabila k ustvarjanju pravljčnega gozda. Pripravili smo poseben decembrski koledar, ki bo zaposlenim v trgovini HOFER polepšal in popestril praznične dni na delovnem mestu.

V vrtec smo prejeli paket z recikliranimi materiali in pripomočki, iz katerih smo izdelali koledar.

Okrasili smo 31 krošenj na obeh straneh tako, da bo vsaka krošnja predstavljala en dan v decembru.

Vrh krošnje pa smo oštevilčili s številkami od 1 do 31.

Za vse otroke našega zavoda je trgovina HOFER v zahvalo pripra-

vila darilce z barvicami, poučno družabno igro s pobarvanko, sadno kašo in otroškim tatujem.

Kolektiv vrtca Brezovci

Tradicionalni, 55. Spominski tek trojk

V ponedeljek, 18. 10. 2021, je bil v Murski Soboti izpeljan tradicionalni že 55. Spominski tek Občine Murska Sobota, na katerem

je sodelovalo 10 osnovnih šol iz Pomurja. Učenci in učenke so se pomerili v ekipni konkurenci, in sicer v kategorijah od 1. do 3. ra-

zreda, od 4. do 6. razreda in od 7. do 9. razreda. Ekipo so sestavljali po trije tekači, vsak od njih pa je pretekel 350 metrov. Proga je bila speljana okrog Spomenika zmage na Trgu zmage v Murski Soboti.

Našo šolo so zastopali res najboljši tekači, kar jih trenutno premore OŠ Puconci. Učenci so se v šolsko ekipo uvrstili preko internih kvalifikacij, ki smo jih izvedli na šoli. Vsi učenci so se na progi maksimalno potrudili, za kar so oz. smo bili nagrajeni z odličnimi rezultati.

Ekipo dečkov (Rene Bačič, Jaša Kutoš, Jan Kren) je v kategoriji dečkov od 4. do 6. razreda prepričljivo premagala vse naspro-

tnike in z veliko prednostjo osvojila 1. mesto.

Ekipa deklic (Kaja Horvat, Kim Kovač, Zala Kranjec) je v kategoriji deklic od 1. do 3. razreda dosegla 2. mesto.

Ekipa dečkov (Jan Horvat, Natan Šavel, Jaka Norčič) je v kategoriji dečkov od 7. do 9. razreda dosegla 3. mesto.

Ekipa deklic (Nella Gjergjek, Lina Šukar, Lana Söke) je v kategoriji deklic od 4. do 6. razreda dosegla 3. mesto.

Ekipa dečkov (Taj Cener, Jernej Horvat in Matej Varga) je v kategoriji dečkov od 1. do 3. razreda dosegla 4. mesto.

Ekipa deklic (Lara Pavšič, Nea Maučec, Tinkara Car) je v kategoriji

deklic od 7. do 9. razreda dosegla 6. mesto.

Ekipa deklic (Gala Zupančič, Pia Šeruga, Ela Hodošček) je v kategoriji deklic od 4. do 6. razreda dosegla 9. mesto.

Vsem učencem za uspehe iskreno čestitamo!

Bojan Ropoša

Projekt »Krokus«

Z učenci OŠ Puconci sodelujemo v projektu »Krokus«, katerega nosilec je Sinagoga v Mariboru, ki želi mlade izobraževati in ozaveščati o holokavstu. V ta namen so številni sodelujoči učenci po vsej Sloveniji dobili čebulice rumenega žafrana, ki jih je priskrbel irska organizacija za izobraževanje o holokavstu (HETI), kar pomeni, da gre za mednarodni projekt, v

katerega so vključene tudi druge države.

Učenci OŠ Puconci so te dobljene čebulice zasadili v četrtek, 11. 11. 2021, ob EKO učilnici. Žafrani oz. krokusi cvetijo konec januarja in v začetku februarja. Takrat bodo s pomočjo teh rumenih žafranov sodelujoči učenci vse ostale učence šole skušali opominjati na številne žrtve holokavsta med 2.

svetovno vojno. Rumene cvetlice spominjajo na rumene Davidove zvezde, ki so jih bili Judje pod nacističnim režimom prisiljeni nositi. Cvetenje žafranov sovpada tudi z 27. januarjem, ko obeležujemo mednarodni dan spomina na holokavst.

V tem času in nato še v mesecu aprilu, bodo učenci izvedli dejavnosti, ki bodo ohranjale spomin na milijon in pol judovskih otrok, ki so umrli med holokavstom.

Nina Vidonja, mentorica

December: Mesec, ko Božiček že kuka izza ovinka

Ali, v našem primeru, izza snega. Na POŠ Bodonci smo se v podaljšanem bivanju že pred mesecem decembrom začeli pogovarjati o tem, kdaj bo končno spet nastopil čas, ko nas bodo obiskali trije dobri možje. Možje, ki jih otroci v celem letu najbolj pričakujejo.

Da ne bi ostalo le pri besedah, smo le tem kmalu dodali tudi dejanja. Tako smo zavihali rokave in pridno pričeli z izdelovanjem božične dekoracije. Kajti vsak otrok dobro ve, da decembrski dobri možje delijo darila le pridnim otrokom.

Premlevali smo ideje, izdelali pilotski izdelek in se sproti dogovorili, kaj bomo uporabili in kaj ne. Naučili smo se, da, če vsak prispeva nekaj svojega dela in nekaj idej, je delo lažje in prijetnejše, kot če bi delal vsak učenec in učenka zase. Konec koncev tudi Božiček ne opravi vsega dela sam, ampak ima veliko pomočnikov.

Škarje so rezale, lepilo je lepilo. V decembru prav gotovo ne gre

brez malo »pocukranosti« in bleščic, zato smo uporabili čim več možnih barv: rdečo, zeleno, zlato, srebrno, vijolično ...

Kaj kmalu so nastali številni motivi, ki so nam pričarali zimsko-božični čas. Božiček in jelenček Rudolf sta si podrobno ogledovala kopico daril, ki jih bosta ob koncu decembra razdelila med otroke. Kot rečeno: le med pridne.

Učenci in učenke PB 4. in 5. razreda pa so temu dodali, da bodo oni prav gotovo vsi dobili darila, saj so bili celo leto pridni. Vsem ljudem dobre volje pa vsi skupaj želimo

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 2022!

Andreja Pozdrec, učiteljica PB

V občini Puconci skupaj zasadili 270 sadnih dreves

Javni zavod Krajinski park Goričko (v nadaljevanju JZ KPG) bo v naslednjih mesecih zaključil s projektom Gorička krajina, ki ga sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija. V različne projektne ukrepe, kot je košnja travnikov za namene

ohranjanja velikega skovika in metuljev mravljiščarjev, obrezovanje sadnih dreves in odstranjevanje bele omele na njih, je bilo na območju celotnega Goričkega vključenih več kot 500 lastnikov zemljišč. Med prebivalci je bil najbolje sprejet ukrep sajenja tradicionalnih sort jablan z namenom

vzpostavitve travniških visokodebelnih sadovnjakov. Zato smo se v JZ KPG odločili, da na spletni strani Zavoda v jeseni 2021 objavimo nov javni poziv za zasaditev dodatnih 400 sadnih dreves. Na poziv se je odzvalo 52 lastnikov zemljišč na območju Natura 2000 Goričko. Po pregledu prejetih obrazcev in terenskem ogledu smo zaposleni v JZ KPG na območju občine Puconci označili lokacije za sajenje novih 70 sadik jablan, ki pripadajo 18 sortam, kot so mošancelj, ribston peping, grafenstein, bobovec, boskop, damasonski kosmač, carjevič, beli zimski kalvil itd. Skupaj z drevesi, ki smo jih posadili že pozimi 2020–2021, bomo do konca letošnjega leta v občini Puconci zasadili 270 jablan. S tem bomo deloma obnovili obstoječe ali na novo vzpostavili 31 travniških visokodebelnih sadovnjakov na površini 5,7 ha. Skupaj bo tako v okviru projekta Gorička krajina zasajenih 1600 jablan tradicionalnih sort.

Travniški visokodebelni sadovnjaki bodo v prihodnje služili kot življenjski prostor ali habitat za velikega skovika in smrdokavro, ki gnezdita v duplih starejših in debelejših sadnih dreves. Lastniki sadovnjakov pa so se s pogodbami zavezali, da bodo nova drevesa in njihovo okolico ustrezno vzdrževali.

Nov visokodebelni sadovnjak v Otovcih.

Besedilo in slika:
Gregor Domanjko

15. festival skečev »Prefrigani Zgrebaš« 2021 zelo drugače

Ko opravimo določeno delo ali začrtan cilj, se z veseljem ozremo nazaj. Velikokrat ugotovljamo, da je opravljeno doseglo višek našega pričakovanja, dostikrat pa naše pričakovanje ni doseženo.

Ljubiteljska kultura v današnjih časih, verjeli ali ne, usiha in izgublja pravo energijo. Vsi predpisi in trenutna nevzdržna situacija ljudi, ki so običajno aktivno delali na področju ljubiteljske kulture hromijo in jim jemljejo voljo do ustvarjanja. Če je to strah ali enostavno brez volje bi težko definirali, lahko pa rečemo, da manjka motivacije, katero dobiš ob nastopu pred živo publiko.

Gledališče, bodisi profesionalno ali amatersko, je področje igalskih umetnosti, v katerem se igrajo zgodbe pred občinstvom. Igralci pri igri uporabljajo govor, zvok, ples ali gibanje, da izražajo svojo vlogo.

Turistično kulturno športno društvo Pečarovci je tudi v letošnjem letu zbralo vse svoje moči in dobro voljo ter v upanju, da korone

ne bo več, razpisalo 15. festival skečev. Čas je mineval in vse bolj smo se soočali z realnostjo, da nam našega festivala ne bo mogoče izpeljati tradicionalno – v živo, pod milim nebom kot gledališče na trati. Tako smo prijavitelne gledališčne individualno povabili k nam in jih posneli ob prazni dvorani, brez pravega gledališkega vzdušja. Priznati moramo, da so se vsi sodelujoči potrudili po svojih najboljših močeh, od sebe dali vso voljo in moč igranja in zvestobo gledališču. Na festivalu, kateri se je odvijal v mesecu oktobru in je na spletu dosegljiv vsem vam, je nastopalo pet gostujočih gledaliških skupin. Domači gledališčniki pa smo svojo energijo vložili v pripravo uvodnega in predstavitvenega filmčka, ki je polnilo celote 15. festivala, tako zelo drugače.

Ogledate si lahko igro gledališnikov iz Vučje Gomile, monolog igralca KUD – a Kaštel iz Pribislavca na Hrvaškem, predstavo KUD Rogašovci – gledališka skupina

Močnikovi, življenjsko predstavo igralcev iz Nedelice KUD Rdeči Zvonček ter monolog igralke iz Začretja, prav tako na Hrvaškem. Vse predstave je strokovno ocenil gospod Rajko Stupar in podal svojo oceno, ki pa letos ni določil naj predstave. Izbral je naj igralko Ivanko Muhvič, naziv naj igralca je prejel Jožef Čeh, oba iz Nedelice. Naj mlada obetavna igralka je letos Maja Cigut iz Vučje Gomile, naj besedilo 15. festivala skečev pa pripada Julijani Meckar iz gledališke skupine Močnikovi iz Rogašovec.

Ker je festival potekal virtualno, nam je pri razglasitvi rezultatov pomagal radio Murski Val, ki je v program vključil tudi dobitnike priznanj po strokovni oceni.

Pečarovski gledališčniki srčno upamo, da nam bo leto 2022 bolj naklonjeno in bomo lahko festival izpeljali tradicionalno, točno tako kot se spodobi. Vas, dragi občani, pa vabimo k ogledu 15. festivala skečev na spletu in Vam želimo veliko sreče, zdravja in medsebojnega razumevanja v letu, ki prihaja.

Danica Kardoš

Maša Kuhar – Vsak nov nastop je korak naprej

12. 10. 2021 sem sodelovala kot substitutka oz. za-menjava v orkestru Dunajske državne opere/Dunaj-ske filharmonije na gostujočem koncertu v Graškem Musikverainu. Orkester je pod vodstvom odličnega dirigenta Phillipa Jordana igral odseke iz oper skladatelja Richarda Wagnerja. To je bila edinstvena priložnost in velik privilegij ter ogromna želja vsakega mladega klasičnega glasbenika, ki mi jo je omogočil trenutni profesor Walter Auer, ki je zaposlen v orkestru že od leta 2003. Kmalu za tem so se začele intenzivne vaje za koncert Simfoničnega orkestra Dunajske Univerze za glasbo WSO, 7. 11. 2021, v Veliki dvorani Dunajskega Konzerthausa, kjer sem igrala prvo flavto. Izvedli smo Griegov koncert s solistom svetovno priznanim pianistom Lang Langom. Igrati v ogromni razprodani dvorani s približno 2000 ljudmi

in sodelovati s tako priznanim solistom in dirigentom Phillipom Jordanom je bil ogromen skok naprej na moji glasbeni poti. Za prvo flavto tega projekta so me izbrali profesorji flavtisti na avdiciji univerze za glasbo Dunaj. Na intenzivnih vajah in koncertu sem zelo uživala, a hkrati čutila velik pritisk in odgovornost, ki sta se na koncu poplačala z velikim aplavzom.

Maša Kuhar

Dnevi evropske kulturne dediščine na gradu Grad

Javni zavod Krajinski park Goričko se je v sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije tudi letos pridružil 31. Dnevom evropske kulturne dediščine in 9. Tednu kulturne dediščine z dvema dogodkoma. Obiskovalcem gradu Grad je bil tako v nedeljo, 26. septembra 2021, ob Dnevu odprtih vrat omogočen prost vstop v obnovljene grajske prostore, organizirana pa sta bila tudi dva vodena ogleda po stalnih in gostujočih razstavah ter muzejskih zbirkah. Letošnji dnevi so potekali pod sloganom Dober tek!, zato smo v goste povabili goričke kmetije in ponudnike, ki so na stojnicah ponujali svoje domače pridelke in okusne kulinarne dobrote. Obiskala nas je tudi koordinatorka dnevov v Sloveniji Nataša Gorenc.

V soboto, 2. oktobra 2021, je Javni zavod Krajinski park Goričko v sodelovanju z Goričkim dru-

štvom za lepše vütro organiziral že 15. Grajski bazar z goričkimi meštri, na katerem je na grajskem dvorišču 15 ponudnikov domače in umetnostne obrti ter domačih dobrot in kulinarike poskrbelo za pravo sejemsko vzdušje. Sejemsko dogajanje so člani Goričkoga društva za lepše vütro obogatili s sprehodom z zeliščarjem in fračarijo.

Obiskovalce in povabljene goste sta nagovorili direktorica zavoda Stanka Dešnik in predsednica društva Marjetka Škafar. V nadaljevanju so bili javno pohvaljeni ter nagrajeni prejemniki priznanj za NAJ travnik in NAJ ogracek z brajdo v letu 2021.

Obiskovalci obeh dogodkov so si poleg stalnih muzejskih zbirk in razstav lahko v palaciju gradu ogledali fotografsko razstavo Magična narava 2019, Goričko živi z naravo, v novem stolpu razstavo jabolk in hrušk starih sort iz de-

Koordinatorica DEKD v Sloveniji Nataša Gorenc in direktorica zavoda Stanka Dešnik.

žele vulkanov in v grajskem parku razstavo Biodiverziteta Slovenije. Jesenska dogodka sta bila s strani lokalnega prebivalstva in organiziranih skupin zaradi lepega vremena in raznovrstne ponudbe na stojnicah ter spremljevalnih aktivnosti dobro obiskana.

Štefanija Fujs,
foto Stanka Dešnik, Nataša Gorenc

Bogata ponudba na stojnicah, foto Stanka Dešnik.

Prikaz obrti kovača Franca Franko iz Puconcev, foto Stanka Dešnik.

Priložnosti za zaposlitev na novi turistični lokaciji

Smo podjetje, ki se ukvarja s turizmom in zelo dobro sodelujemo z Občino Puconci. Rezultat tega plodnega sodelovanja je tudi naš obrat v Prosečki vasi 2, v občini Puconci, kjer upravljamo in bomo povečevali delo v turizmu kakor tudi v pridelovalno-predelovalni industriji kmetijskih izdelkov. V tem obratu, katerega lastniki smo postali podjetje Grajski vrtovi d.o.o., bomo zaposlovali tudi osebe iz ranljivih skupin. Interesente, ki bi se želeli zaposliti v bližini svojega doma, naj se oglasio na infograjskivrtovi@gmail.com.

Lep pozdrav!

Sandra Nemec,
vodja trženja

V Predanovcih gostili klubsko EP Challenge II v hokeju na travi

»Majhna vasica z velikimi dogodki,« bi lahko rekli. Klubi iz Turčije, Ukrajine, Danske, Madžarske in Bolgarije so prišli v

goste v Predanovce, kjer je med 23. in 26. septembrom potekalo evropsko klubsko prvenstvo Challenge II.

HK Triglav Predanovci so se kot že ničkolikokrat v preteklosti izkazali kot odličen organizator in tudi letos so dokazali, da so kos organizacijskemu zaloga in zahtevanim omejitvam. Triglavanom fortuna sreče pri žrebu tekmecev ni bila naklonjena, saj jim je v predskupini namenil najtežja nasprotnika – turški Gaziantep in ukrajinski Feniks. Oba predstavnika sta upravičila vlogo favoritov ter na koncu pristala na vrhu lestvice in si zagotovila napredovanje v višji kakovostni razred.

Igralci Triglava so na svoji prvi tekmi turnirja nudili zelo dostojen odpor Turkom, saj so vse do zadnjega držali priključek, a v izdihljajih napete in nervozne tekme popustili in končali tekmo s porazom 0:4. Potek in ritem tekme je izpraznil baterije domačinov in naslednja tekma proti ukrajinskemu Feniksu je dala potrditev – Ukrajinci so s svojimi izkušenimi igralci in neumornim tekanjem predstavljali preveliko oviro in Triglavani so usmerili vse svoje misli in moči proti naslednjemu nasprotniku – bolgarskemu Akademiku.

Tekma se je pisala po scenariju Triglava - hitro vodstvo domačinov, narekovanja tempa in številne priložnosti. Semafor je kazal na vodstvo Triglava 2:0 in 10 minut do konca tekme, ko je že vse kazalo, da bodo domačini mirno

pripeljali tekmo do konca ter slavili zmago in si zagotovili obstanek v skupini. A hokej velja za zelo dinamičen in nepredvidljiv šport in temu smo bili priča v zadnjih desetih minutah tekme: Akademik je v samo dveh minutah poravnal izid in poskrbel za napet iztek tekme. Redni del tekme se

je končal z izidom 2:2 in sledilo je izvajanje kazenskih strel. Triglavani so pri izvajanju strel pokazali več tehničnega znanja in z izjemnimi obrambami vratarja Simona Domjana zaslužno slavili zmago nad Bolgari.

Andrej Grah

Simon Domjan - Kača

Tvoj prispevek na septembrskem prvenstvu in obilo spominov na vse hokejske tekme, potovanja, treninge, druženja in skupna do-

živetja. Vse to je ostalo, čeprav nisi več med nami, čeprav smo te izgubili. Izgubili smo še tebe, kot smo pred več kot trinajstimi

leti izgubili hokejskega prijatelja Sašota. Nismo odigrali poslovilne tekme, nismo šli na zadnji sprehod, nismo odplesali zadnjega plesa, nismo spili zadnje runde, nismo rekli zadnje besede. Nismo se imeli priložnosti posloviti, zato ti namenjam nekaj besed.

Simon, s tvojim hokejskim vzdevkom Kača, si bil sinonim Hokejskega kluba Triglav Predanovci. Bil si naš prijatelj in hkrati tudi prijatelj vseh hokejistk in hokejistov, ne glede na pripadnost klubu. Vsi smo te imeli radi. Bil si igralec, ki je spoštoval nasprotnika, cenil pošteno igro, športno obnašanje in igranje, se boril za pravičnost in se zavedal, da uspehi ne pridejo sami od sebe. Znanje, ki si ga pridobil skozi dolga leta treniranja, si z veseljem delil z mladimi.

Verjetno se nisi niti zavedal, koliko jim je vsak tvoj nasvet pomenil. Neprecenljivo, veliko. Tako kot si ti kot igralec in kot prijatelj veliko pomenil vsem tvojim soigralcem in soigralkam. Čeprav smo mogoče to premalo-krat povedali in pokazali, upamo, da si vedel. Hvala ti za tvoj prispevek k razvoju hokeja na travi, hvala za vse odigrane tekme, za osvojena priznanja, za vse naslove najboljšega vratarja.

Ponosni smo, da smo bili del tvoje ekipe.

Hokejistke in hokejisti ŠK Triglav Predanovci

Namiznoteniški TOP turnir v Puconcih

V Zeleni dvorani Puconci se je na TOP turnirju v namiznem tenisu zbralo 24 najboljših kadetov in kadetinj.

To so turnirji, kjer se zbere le 8 najboljših igralcev in igralk v treh jakostnih skupinah glede na rang lestvico in odločitev selektorjev za mladino. Kljub temu, da so naše kadetinje veliko obetale, saj je bila Ema Crnkovič na jakostni lestvici za kadetinje pred TOP turnirjem na 1. mestu, Živa Dogar na 4. in Ana Gergek na 5. mestu, se je izkazala malo oslabljen forma naših deklet zaradi 10-dnevne karantene brez treningov. Na koncu je Ema Crnkovič zasedla 4. mesto, Živa Dogar 5. in Ana Gergek 6. mesto. V tretji kakovostni skupini je Lana Maučec z dvema zmagama in petimi porazi zasedla 6. mesto. Dekleta so na turnirju dobile nove izkušnje in verjamemo, da na naslednjem kadetskem tekmovanju že ciljajo na prva mesta.

Kadetinje NTK Kema Puconci.

Maša Harkai

Organizacija kadetskega TOP turnirja v Puconcih.

Pomurski MTX pokal 2021

Pomurski MTB (gorsko kolesarjenje) pokal je bil ustanovljen letos in zajema tekmovanja z gorskimi ter bmx kolesi. Ustanovili so ga štirje lokalni gorsko-kolesarski klubi, in sicer Kolesarski klub Kicker (Murska Sobota), Kolesarski klub Bula (Odranci), Športno, kulturno in turistično društvo Apače Mlinarji in Kolesarska Sekcija Športnega Društva Sveti Jurij, katerega člana sta Natan Šavel iz Bokračev in Jurij Štefanec iz Puconcev.

Največji povod za ustanovitev pokala je bilo vedno večje zanimanje za ta šport s strani mladih ter pomanjkanja tekmovanj v naši regiji. Poudarek je seveda na mla-

Natan, zmagovalec paralelnega slaloma v Fokovcih

Jurij Štefanec, prvak Pomurskega pokala U11

dih, ki šele spoznavajo ta šport, in tistih, ki želijo napredovati v svojem znanju. Pomurski MTB pokal je zajemal štiri tekmovanja gorskega kolesarstva iz različnih disciplin (pumtrack, dual cross, dual slalom), ki so se odvijali v Pomurju. Prizorišča so bila v Svetem Juriju, Apačah, Odrancih ter v Fokovcih.

Pomurski pokal, ki je bil odprtega tipa, je zelo hitro postal popularen ter tudi atraktiven za gledalce. Skupaj je v prvi sezoni na štirih tekmovanjih sodelovalo 81 različnih tekmovalcev iz 10 klubov iz celotne Slovenije ter tudi sosednjih držav. Jurij je v konkurenci 11-letnikov osvojil skupno prvo, Natan pa v kategoriji U-15 drugo mesto. Ekipni zmagovalec je postalo ŠD Sveti Jurij.

Pokal se bo v letu 2022 vrnil s še večjim številom tekmovanj, prizorišč ter tekmovalcev.

Jure Kljajić

Kulinarične delavnice

Znani slovenski pregovor pravi, da gre ljubezen skozi želodec. Da bi preizkusili, če to zares drži, se posameznice iz Moščancev in okoliških vasi udeležujemo kulinaričnih delavnic, ki jih vsak mesec organizira predsednica Kulturno turističnega društva Moščanci, gospa Marta Horvat. Namen delavnic je spoznati preprost način priprave raznovrstnih jedi in za pripravo le-teh uporabiti sezonsko, doma pridelano hrano.

Kolo časa, ki se neizprosno vrti in daje občutek, da nam iz dneva v dan med drugim primanjkuje tudi časa za pripravo hrane, nas vzpodbuja k zatekanju izgovorov, kot je na primer »Danes je bilo v službi preveč stresno, da bi sedaj še kuhala in za tem pospravljala

posodo« ali pa »Bom raje kupila že vnaprej pripravljeno hrano in jo samo pogrela«. Nema lokrat imamo možnost slišati take in podobne trditve. Da pa bi jih lahko negirali, nam gospa Marjetka, vodja kuharskih delavnic, vedno znova s poudarkom o pogostem nezavednem zatekanju k nezdravi, vnaprej pripravljene hrani, po kateri nema lokrat posegamo, in z rešitvami glede nezapletene priprave različnih jedi iz doma pridelanih surovin, dokazuje ravno nasprotno. Priprava kompleksnejših jedi, ki nam je mnogim predstavljala »trd oreh« in je niti nismo upali preizkušati, tako postaja čedalje enostavnejša.

Poleg kuhanja nam kulinarične delavnice omogočajo v dana-

šnjih časih še tako pomembno druženje. Veseli me, da nas je iz delavnice v delavnico zmeraj več in smo vanje vključene prav vse generacije. To kaže, da je zanimanje za doma pripravljeno hrano še zmeraj prisotno in se prav vse generacije želimo priučiti ali obnoviti že poznane načine priprave jedi, vse od načinov, ki so jih pripravljale naše babice, do načinov, ki so aktualni v današnjem času. Veselim se ponovnih kulinaričnih dogodkov, s katerimi bomo nadaljevale tudi v prihodnje in tako imele možnost pridobljeno kuharsko znanje še naprej prinašati za domače štedilnike in med naše najbližje. Pa naj gre ljubezen skozi želodec ...

Tadeja Filo,
foto Tadeja Filo

Žalna slovesnost v Murški Soboti

V petek, dne 29. 10. 2021, ob 11.00 uri, je na pokopališču v Murški Soboti potekala žalna slovesnost pred dnevom spomina na mrtve, ki sta jo priredila Mestna občina Murška Sobota in mestna organizacija Združenja borcev za vrednote NOB. Župan MO Murška Sobota, dr. Aleksander Jevšek, je ob tej priložnosti povedal, da se ob prazniku spomina na mrtve zahvalimo našim preminulim sorodnikom, prijateljem, občanom, da so nam obogatili življenje in

v naših srcih pustili trajno sled. Zbrane je nagovoril tudi predsednik Združenja borcev za vrednote NOB Murška Sobota Evgen Emri. Poleg župana, dr. Aleksandra Jevška, so vence položili še namestnik veleposlanika Ruske federacije Alexey Pogonin, predsednik Združenja za vrednote NOB Murška Sobota Evgen Emri, predsednik O ZVVS Murška Sobota Ivan Smodiš ter predsednik Policijskega Veteranskega društva Sever za Pomurje Drago Ribaš.

V kulturnem programu so sodelovali člani Društva upokojencev Murška Sobota in pevci zbora Vladimir Močan. Po zaključku slovesnosti pa je delegacija O ZVVS Murška Sobota pri spominskem obeležju na Trgu zmage prižgala svečo v spomin za vse umrle veterane.

Janez Kološa, sekretar,
foto Janez Kološa

Delegacija O ZVVS Murška Sobota pred spominskim obeležjem v Murški Soboti.

Delegacija O ZVVS Murška Sobota na žalni slovesnosti.

Obisk članov O ZVVS Kočevje v Murški Soboti

V sredo, dne 13. 10. 2021, so pod vodstvom predsednika Antona Vovka Murško Soboto obiskali člani O ZVVS Kočevje. Prišli so z vlakom na železniško postajo v Murški Soboti, kjer smo jih pričakali Ivan Smodiš, predsednik,

in Janez Kološa, sekretar O ZVVS Murška Sobota, ter Ladislav Lipič, predsednik ZVVS. Po uvodnih pozdravilih so se udeleženci peš sprehodili po Murški Soboti. Najprej so se ustavili na Trgu zmage, kjer je pri spominskem obeležju iz

leta 1991 Ivan Smodiš, predsednik O ZVVS Murška Sobota, predstavil dogodke v času vojne v Murški Soboti in Pomurju ter predstavil še delovanje O ZVVS Murška Sobota. Nekaj besed je namenil udeležencem tudi Ladislav Lipič,

Skupinska fotografija pred zgodovinsko lokomotivo Goričko Mariško.

predsednik ZVVS. Po izmenjavi daril so si udeleženci ogledali še druga spominska obeležja in se po Trubarjevem drevoredu sprehodili do soboškega gradu. Po ogledu gradu so si potem ogledali še Trg kulture, Evangeličansko cerkev in Katoliško cerkev. Po kosilu, ki so ga opravili v hotelu Zvezda, so se odpravili nazaj na železniško postajo. Tam je bila tudi narejena skupinska fotografija udeležencev pred zgodovinsko lokomotivo Goričko Mariško. Po odhodu na vlak SŽ so se odpravili proti Kočevju.

Janez Kološa,
foto Janez Kološa

Sprejem članov ČD Lovrenc na Pohorju

V prejšnji številki Občana smo poročali, da smo se člani ČD Puconci, v okviru strokovne ekskurzije, mudili pri Čebelarskem društvu Lovrenc na Pohorju, kjer smo bili zelo toplo sprejeti in pogoščeni.

9. oktobra smo imeli člani ČD Puconci priložnost, da vrnemo gostoljubje, saj so člani ČD Lovrenc na Pohorju za svojo destinacijo strokovne ekskurzije izbrali Prekmurje. Njihov prvi postanek je bil v Puconcih. V nekoliko hladno, a sončno jutro smo jih sprejeli pred Eko učilnico in šolskim čebelnjakom pri OŠ Puconci.

Po začetnem sprejemu smo jim predstavili naše društvo in kraj. Pri promociji in pogostitvi so nam priskočili na pomoč člani KTD Puconci, ki so postavili lično stojnico z različnimi dobrotami. Za pogostitev so pripravili izvrstne dödole, ki so šli vsem v slast. Za celostno promocijo in ponudbo je poskrbela tudi Kmetija Mikola, ki je predstavila svoje bučno olje.

Člani obeh društev so hitro našli skupne teme pogovora, kar se je kazalo v sproščenem vzdušju. Za potrditev dobrega sodelovanja tudi v prihodnje, smo ČD Puconci in ČD Lovrenc na Pohorju podpisali Li-

Skupinska fotografija vseh udeležencev srečanja

Promocijska stojnica KTD Puconci (v akciji)

stino prijateljstva, v kateri smo uradno potrdili namero o sodelovanju in druženju ter deljenju dobrih praks med člani obeh društev.

Člani ČD Lovrenc na Pohorju so bili vidno navdušeni nad urejenostjo šole, Eko učilnice in šolskega vrta ter nad pripravljenim sprejemom in pogostitvijo. Tak sprejem smo lahko uresničili samo s sodelovanjem in pripravljenostjo vseh deležnikov, KDT Puconci,

Kmetijo Mikola, OŠ Puconci, KS Puconci in seveda vseh naših članov društva. Vsem se iskreno zahvaljujemo in upamo na še mnoga plodna sodelovanja.

S čebelarskim pozdravom – Naj medi!

Gregor Nemeč,
blagajnik ČD Puconci

DU Bodonci-Brezovci-Zenkovci skozi korona obdobje

Že drugo leto kroji v naši državi in po svetu življenje epidemija korone. Tudi upokojenci združeni v društvih se srečujemo s tem. Tako v letu 2020 kot tudi letos, moramo naše delo prilagajati razmeram. Prav to nas pri našem delu zelo ovira in ljudje iz dneva v dan postajamo bolj nestrpni drug do drugega in sami do sebe. Najbolj kar pogrešamo je druženje, pogovor, skratka, da se vidimo.

Ko se srečujem z našimi člani, me sprašujejo, kdaj se bomo spet videli, vidim željo po druženju, vidim željo po pogovoru, skratka starejši želijo nazaj svoje življenje, ki so ga živeli pred epidemijo.

V začetku leta 2021 smo v Društvu upokojencev Bodonci-Brezovci-Zenkovci zastavili program, ki bi nudil članom društva aktivnosti, ki jih od društva pričakujejo. Planirali smo druženje ob zboru

članov, izlete, piknik, športne aktivnosti ter socialno pomoč članom in ostalim starejšim v krajih, ki jih pokriva naše društvo. Nekaj od tega smo naredili, vendar še vedno premalo. Izveden je bil izlet na Pohorje, opravili smo tradicionalni piknik v mesecu avgustu, ki smo ga združili z zborom članov. Naši prostovoljci so obiskali precej starejših preko Programa starejši za starejše in to v skladu z navodili NIJZ glede varnosti pred okužbami. Obiskali smo tudi vse naše člane, ki so praznovali 90. rojstni dan, vsem 80. letnikom pa smo poslali čestitke. Takoj, ko bo možno, bomo obiskali tudi tiste naše člane, ki so odvisni od pomoči in se naših aktivnosti ne morejo udeleževati zaradi bolezni.

Še najbolj so bili aktivni naši športniki, ki so sodelovali na regijskih tekmovanjih v kegljanju s kroglo na vrvici, balinanju, pikadu in ribolovu. V tekmovanju je sodelovalo 19 društev iz pokrajine in mi smo zasedli dobro 5. mesto in to takoj za velikimi društvi v regiji. Naši športniki so sodelovali tudi v ligi v kegljanju s kroglo na vrvici z moško in žensko ekipo in ženske so

osvojile prvo mesto, moški pa četrto. Vsem našim športnikom za dobre rezultate iskreno čestitam z željo, da uspešno tekmujejo tudi v naprej in predvsem želim, da se nam pridružijo novi tekmovalci in razbremenijo nas, ki že nekaj časa tekmujejo. Sodelovali smo tudi na nekaj meddruštvenih srečanjih v pokrajini, ki pa jih je bilo zaradi znanih razmer manj. Naše društvo je organiziralo le prijateljsko tekmovanje v ribolovu za pokal

občine Puconci, vse drugo pa je odpadlo.

Spoštovani naši člani društva upokojencev, v kolikor imate določena vprašanja ali rabite pomoč, se vedno lahko obrnete na tajnico društva Danico Kovačik, predsednico Vijolo Bertalanič ali poverjenike po vaseh.

Leto 2021 se počasi izteka, pred nami so praznični dnevi, za katere upam, da jih boste preživeli zdravi, zadovoljni v krogu svojih najdražjih.

Vsem članom Društva upokojencev Bodonci-Brezovci-Zenkovci in vsem občanom Občine Puconci želim v svojem imenu ter v imenu vseh članov upravnega odbora vesele in blagoslovljene praznike. V letu 2022 pa Vam želim vse dobro, predvsem zdravja, zadovoljstva ter da bomo skupaj premagali epidemijo in normalno zaživel.

Vijola Bertalanič,
predsednica društva

Obisk svetega Miklavža v Dolini

*V davnih, davnih časih,
v deželi daleč stran
je poln svetosti škof živel,
kot Sveti Miklavž poznan.*

*Vsi stari in vsi mladi
so ga imeli radi.
Še danes se z neba spusti,
otroke pridne obdari.
(avtor neznan)*

V soboto, 4. 12. 2021, nas je v naši vasi Dolina obiskal sveti Miklavž.

Z bratcem sva takoj po kosilu očistila čevlje ter jih nastavila pred vrata. Potem pa sva ga že nestrpnost pričakovala. In res sva pozno popoldne, ko je zunaj že bila tema, zaslišala nežne zvončke. Takoj sva vedela, da je prišel sv. Miklavž, katerega je spremljal prelepi angelček. Potem pa presenečenje ... zaslišali so se bolj grobi, glasni zvonci in poleg sv. Miklavža sva zagledala tudi parklja. Sv. Miklavž je imel lepo, belo-zlato obleko, parkelj pa je bil ves črn in imel dolg, rdeč jezik. Ob pogledu na parklja naju je oba postalo nekoliko strah, vendar pa ni bil tako hudoben in nama je dal petko. Sv. Miklavžu sva nato zapela pesmico, njegov angelček pa nama je v dar podaril skromno darilce. Skupaj smo naredili fotografijo za spomin, potem pa je moral, s svojim spremstvom, hitro naprej, ker so ga čakali še ostali otroci.

Hvala sveti Miklavž, parkelj in angelček za obisk in darila. Vsi »dolinski« otroci pa se že veselimo vašega obiska drugo leto in obljubljam, da se bomo potrudili in bomo več pridni kot poredni.

Veronika Černi

Miklavž s spremstvom v Pečarovcih

Sv. Miklavž oz. sveti Nikolaj je bil škof v Mali Aziji in je umrl v prvi polovici 4. stoletja. Od 11. stoletja je postajal zelo priljubljen svetnik, tako na območjih, kjer se je razširilo vzhodno krščanstvo, kakor tudi na območjih z zahodnim krščanstvom. Na slovenskem ozemlju je bil do druge svetovne vojne edini obdarovalec v decembrskem času.

Po drugi svetovni vojni se je moral umakniti dedku Mrazu, ki so ga takrat uvedli po sovjetskem vzoriku deda Moroza. Po osamosvojitvi Slovenije pa je znova prišel v

ospredje kot eden izmed trojice dobrih mož, ki otroke na predvečer godu sv. Nikolaja obdaruje. Tradicionalno ga spremljajo parklji in angeli. V preteklosti je Miklavž prinašal otrokom skromna darila, na primer suho sadje, oreščke in kakšno drobnarijo, v bolj premožnih hišah tudi pomarančo. Nikolaj v grščini pomeni – zmaga ljudstvu, saj je ravno sv. Miklavž znan po tem, da daje revnim ter da je velik priprošnjik in čudodelnik.

Kot se spodobi po stari Pečorovski navadi, je Miklavž tudi letos, 5. decembra, obiskal vse pridne

in manj pridne otroke v vasi. Ne smemo pozabiti, da je svoje delo opravljal po predpisih in zahtevah NJZ ter tako uspešno razdelil skoraj trideset daril. Našega Miklavža so spremljali prikupni angeli in strašljivi parklji, ki so pognali strah v kosti vseh porednih otrok. Da je lahko Miklavž s svojimi pomagači v kratkem času obiskal toliko otrok, mu je na pomoč priskočilo Prostovoljno gasilsko društvo Pečarovci.

Dragi otroci bodite pridni tudi v prihodnje mogoče pa vas bo obiskal tudi prihodnje leto in vam prinesel lepo darilo.

Danica Kardoš

Pečarovska smrečica

Člani TKŠD Pečarovci že nekaj let organiziramo okrasitev božične smrečice na vaškem trgu pri cerkvi svetega Sebastjana. Tudi letos

smo se na varni razdalji v nedeljo popoldan zbrali pred cerkvijo, kjer nas je že pričakala smrečica. Otroci so jo s pomočjo staršev z

veseljem okrasili, pevci domačega pevskega zbora pa so nam zapeli nekaj božičnih pesmi. Prav to nedeljo bi morali organizirati tradicionalni koncert Na pragu Goričkega, ki pa je zaradi epidemije odpadel že drugo leto zapored. V

ta namen smo na internetni kanal YouTube in na stran TKŠD Pečarovci naložili nekaj posnetkov prejšnjih koncertov. Vabimo vas k ogledu.

Naša želja je, da se bomo lahko srečevali na prireditvah kot v preteklosti, kajti to nas bogati in osrečuje.

Čarobnost decembra naj se dotakne vsakega izmed nas, naj bodo prazniki prijetni in vse dobro v prihajajočem letu.

Alenka Kodila

Razširjenost nasilja v skupnosti

Sem diplomatka študijskega programa socialne gerontologije, na Almi Mater Europea v Mariboru. Z vami bi rada delila povzetek svoje diplomske naloge, namreč menim, da bi jo morali vsi prebrati, ker živimo v svetu, kjer je ta tematika, ki sem jo preučevala, še kako pomembna.

Diplomirala sem iz teme Razširjenost nasilja nad starostniki v skupnosti, pod mentorstvom doc. dr. Petra Seljaka. Nasilje nad starostniki je vedno bolj razširjeno. Dejstvo je, da se prebivalstvo stara, in prav zaradi tega se je potrebno posvetiti tudi tej tematiki. Za proces staranja je značilno, da se razlikuje od posameznika do posameznika, in v različnih obdobjih življenja poteka različno hitro. Torej lahko rečemo, da je to vseživljenjski proces, ki poteka od rojstva do smrti. Gerontologi starost opredeljujejo kot zadnje življenjsko obdobje, ki je opredeljeno z upokojitvijo, torej nekje od 65 leta naprej. Po mojem mnenju in na podlagi raziskav, ki sem jih

naredila iz tega področja, je potrebno zmanjšati ali celo izbrisati stereotipe o starostnikih, saj bomo tako lažje zmanjšali nasilje nad njimi v skupnosti. Diskriminacija, ki temelji na starosti, izhaja iz stereotipnega pogleda na naravo in ljudi določenega starostnega obdobja. Prav zato so starostniki zapostavljeni na mnogih področjih. Vse pogosteje so podvrženi stereotipom in diskriminaciji, ki jih spremljajo na vsakem koraku.

Raziskavo smo naredili na podlagi strokovne in znanstvene literature ter s pomočjo anketnega vprašalnika, katerega smo razdelili 120 anketirancem, starejših od 65 let v Pomurski pokrajini, sodelovanje je bilo prostovoljno in anonimno. Ugotovili smo, da se je 78,3 % anketirancev že kdaj srečalo z nasiljem v skupnosti, vsaj z eno izmed oblik nasilja. Nasilju v skupnosti so bolj izpostavljene starejše ženske, kar 85,9 % od vseh izprašanih, najpogostejši povzročitelji pa so odrasli moški.

Ugotovili smo, da so starostniki v velikem številu izpostavljeni nasilju v skupnosti. Nasilje v skupnosti težko merimo, saj so starostniki v veliki meri odvisni od pomoči nasilneža. Z leti je vedno več nasilja nad starostniki, ker so vedno bolj odvisni od tuje pomoči. Ugotovili smo, da je že več kot polovica anketiranih doživela nasilje v skupnosti.

Za pomoč nad nasiljem je potrebna dostopnost do informacij, torej nesenacionalistično poročanje medijev, ustrezni podatki o razpoložljivi pomoči, telefoni, krizni centri in skupine za samopomoč žrtvam. Za starejše je še posebej pomembno zagotavljanje posebnih oblik pomoči, kot so dnevni centri, pomoč na domu in potrebna je posebna pozornost zdravstvenih in socialnih delavcev pri obisku na terenu. Pomoč potrebujejo tudi storilci nasilja, če je le možno jim priporočiti obisk skupin za samopomoč, omogočiti dostopnost do terapevtske obravnave in jim svetovati. V na-

šem anketnem vprašalniku smo za pomoč starostnikom ponudili odgovore: družina in sorodniki, prijatelji in znanci, center za socialno delo, policija, zdravstvena služba, številka za pomoč v stiski, varna točka in drugo. Največ starostnikov, ki so poiskali pomoč v primeru nasilja nad njimi v skupnosti, je odgovorilo, da pomoč poiščejo pri družini in sorodnikih, nekoliko manj se obrnejo na prijatelje in znance, zelo malo oz. skoraj nič starostnikov pa si ne poišče strokovne pomoči. Treba je razbiti stereotipe o starostnikih ter odmakniti vse ovire,

ki preprečujejo normalno medsebojno življenje vseh generacij. Pri podobnih raziskavah se je ugotovilo, da je treba obnoviti socialno podporo za starostnike in vzpostaviti preventivne programe za zlorabo starostnikov. Menimo, da je treba spodbuditi starostnike, da si poiščejo strokovno pomoč pri morebitnem nasilju. Prav tako je potrebno seznaniti širšo javnost s problematiko nasilja nad starostniki in jih seznaniti, kje točno lahko prijavljajo nasilja. Največjo odgovornost za preprečevanje nasilja v skupnosti pa imamo prav vsi, ki živimo v skupnosti, ne glede

na starost, spol ali družbeno pripadnost.

Sama sem mnenja, da bi bilo potrebno, predvsem v pomurski regiji, starostnike aktivirati in jim omogočiti različna druženja, jim »naložiti« različne naloge, da bi se počutili močni in aktivni del družbe. Vse je odvisno od nas, kaj bomo vsi skupaj in vsak posebej naredili za bolj harmonično skupnost.

In še za konec, tudi starejši imajo pravico živeti v miru in varnem okolju. Imajo pravico do življenja brez nasilja.

Katarina Kardoš

Društvo Ščipek

Društvo Ščipek smo neprofitno, prostovoljno društvo. Imamo svoj prostor, kjer se sestajamo ter ustvarjamo razne izdelke.

V letu 2021 smo preživljali raznorazne omejitve zaradi epidemije. Odpovedati smo se morali številnim dejavnostim, navadam in druženju, zaradi upoštevanja navodil in priporočil glede Covid-19. Odpadli sta nam obe razstavi, tako velikonočna in kot tudi adventna.

Vseeno smo v toplejših mesecih čas izkoristili za ponovno druženje. Kolikor se je dalo, smo se srečevale ob ponedeljkih ter ustvarjale raznovrstne izdelke, pletle in ročno šivale. Ker pa izdelkov nismo mogli razstaviti, jih prikazemo sedaj v občinskem glasilu Občan.

Vstopili smo v zadnji in najbolj čaroben mesec v letu. Članice in člani društva Ščipek vam želimo vesele, srečne in zdrave božične ter novoletne praznike

Ostanimo zdravi.

Gabrijela Kočar,
Društvo Ščipek

Nenavadna bela repa (pesa)!

V letošnjem letu, ki je bilo vremensko zelo muhasto, je pri družini Kološa v Puconcih zrastle nenavadna bela repa (pesa) v obliki roke. Kot vsako leto za lastne potrebe posejemo nekaj repe, tega je bilo letos okoli 20 kvadratnih metrov. Za repo, katere pridelek je bil letos res zelo velik, sta do spravila skrbeli žena Tončka in mama Gizela.

Janez Kološa,
foto Janez Kološa

Pomanjkanje – zadostnost – izobilje

Tak je bil naslov razstave, ki so jo na veseli dan kulture odprli v muzeju v Murski Soboti.

Na rojstni dan našega velikega pesnika Franceta Prešerna, so bili širom Slovenije odprti muzeji. Ogled je bil brezplačen, a le v manjšem številu obiskovalcev. Vreden je bil ogled razstave, katera je bila razdeljena v tri prostore. Po razstavi nas je vodila njena avtorica Jelka Pšajd.

Vabilu sem se odzvala tudi sama, za kar mi ni bilo žal. Čeprav sem vse to doživljala, pa bi predlagala, da bi se te razstave udeležili mlajši, ne samo osnovnošolci, tudi malo starejši, da bi videli in slišali, da v času našega otroštva in mla-

dosti ni bilo vse tako rožnato. Pa nismo jamrali, kakor nekateri danes, saj danes ne gre slabo, sami nismo zadovoljni.

V prvem prostoru je prikazano življenje naših pradedkov in prababic. Povedano je bilo tudi, da so bile v tistih časih ženske manj vredne, vedelo se je, kdo je glava družine, kako so živeli hlapci in deklice, kako so revni hodili delat k bogatim za majhno plačilo ali samo košček kruha. Takrat je še bilo pomanjkanje.

V drugem prostoru smo si lahko ogledali predmete, ki so jih uporabljali, ko je bilo že malo več hrane, od čisto preprostih posod za mast, za pijačo, za kuhanje vseh

vrst hrane, do teh, ki jih uporabljamo še danes. Zelo veliko je tega zbranega, vsekakor vredno ogleda.

V tretjem prostoru imamo od piknikov do enega kupa odvržene embalaže, pa tudi moderne posode.

Veliko starih zapisov in rekov je zbranih na tej razstavi. So ljudje in zbiralci, ki tega niso zavrgli. Več pa vam ne bom izdala, pojdite in si jo oglejte sami, saj bo razstava na ogled do jeseni 2022. Seveda morate izpolnjevati veljavne pogoje PCT.

Marta Sever

Okrepimo se s čebeljimi pridelki in izdelki iz čebeljih pridelkov

Čebelji pridelki in izdelki iz čebeljih pridelkov, vir: arhiv ČZS

Med in cvetni prah sta živili, ki sta nepogrešljivi za preventivno krepitev imunskega sistema v jesenskem in zimskem času, ko je večja možnost pojava in širjenja virusov, prehladov in drugih zdravstvenih nevšečnosti. Ljudje smo bili že v preteklosti inovativni pri oblikovanju in izražanju idej, ki so se odražale na raznovrstnih izdelkih iz medu in čebeljih pridelkov. Poznamo tradicionalno izdelavo lectovih src in medenjakov. Čedalje bolj je priljubljen kremni med, ki mu dodajajo raznovrstne sestavine, kot so cvetni prah, propolis, matični mleček, liofilizirano sadje, kakav, oreščki in podobno. Nekateri izdelujejo propolisovo tinkturo, medeni kis in raznovrstne medene pijače, kot so medica, medeno žganje, medeni liker, medeno pivo in peneča medica.

MED – SLADILO NAMESTO SLADKORJA

Vsaka vrsta medu ima svojevrstne značilnosti in daje jedi ali pijači posebno aromo. Lahko ga uporabimo v različnih kombinacijah in pri vseh dnevnih obrokih kot nadomestek sladkorja ali kot dodatek k jedem. Svojo hrano lahko popestrimo z nakupom različnih vrst medu. Temne vrste medu, kot so kostanjev, gozdni, smrekov in hojev med, so primernejše za

Vrste slovenskega medu, vir: arhiv ČZS

medenjake in močnejše jedi, kot so obare in mesne jedi. Kostanjev med vsebuje obilo cvetnega prahu, zaradi katerega ima tudi bolj grenko aromo in posebno vrednost. Svetlejšje vrste medu, kot so lipov, cvetlični in akacijev med, pa so primerne za nežnejše pecivo v kombinaciji z mandlji, lešniki, marcipanom, za zavitke, sadne solate, zelenjavne juhe, zelenjavne jedi, solate in medene napitke. Med deluje protibakterijsko, vsebuje minerale, beljakovine, encime, organske kisline, aminokisline in je vir antioksidantov, ki krepijo imunski sistem in povečujejo odpornost. Poleg čaja lahko sladkamo tudi druge pijače, kot so kava, limonada, ledeni čaji in sadni sokovi. Pri sladkanju jedi in pijač z medom moramo biti pozorni na to, če jih želimo zgolj osladiti. V tem primeru jim dodamo cvetlični ali akacijev med. Kadar jim dodamo kostanjev ali gozdni med, bodo imele jedi in pijače posebno aromo.

Pomembno je, da v kuhinji uporabljamo lokalno pridelan med, ki smo ga vajeni. Pri nakupu lokalnega medu ne gre le za podporo slovenskemu čebelarju, ampak tudi za manj možnosti za razvoj alergij, ki so reakcija ob zaužitju tujih snovi, ki jih naš organizem ni vajen.

CVETNI PRAH – NEPOGREŠLJIV PREHRANSKI DODATEK

Poleg nektarja ali mane, ki jo v mednem želodčku čebele prinašajo v panj in nato predelajo v med, pa se ob obisku cveta na dlačice čebele oprime tudi cvetni prah različnih rastlin. Med pletom ga čebela s pomočjo spre-

Pijmo kavo in čaj z medom, vir: arhiv ČZS

dnjih nog prečeše in shrani v posebnih koških na zadnjih nogah. Cvetni prah je raznolikih barv. Barva je odvisna od rastline, na kateri ga je čebela nabrala.

Cvetni prah je lahko dodatek naši vsakodnevni prehrani. Vsebuje idealno razmerje vseh sestavin, ki jih organizem potrebuje za delovanje, povečanje odpornosti in ohranjanje zdravja. Uživajo ga lahko tako zdravi kot tudi bolni ljudje. Pred uživanjem cvetnega prahu se je treba prepričati, da nismo nanj alergični. Pri zdravih ljudeh je priporočljivo uživanje cvetnega prahu v prehodnih obdobjih leta, torej na prehodu iz poletja v jesen in na prehodu iz zime v pomlad. Cvetni prah lahko uživamo samostojno, lahko pa ga namakamo in zaužijemo v kombinaciji s čajem, naravnim sokom, jogurtom, mlekom ali medom, saj s tem dosežemo boljši izkoristek hranilnih snovi, ki jih vsebuje cvetni prah.

Med in drugi čebelji pridelki in izdelki iz čebeljih pridelkov so koristni, naravni ter obujajo slovensko tradicijo in kulturno dediščino. Poleg tega, da jih uživamo in vključujemo v vsakodnevno prehrano, so tudi lično in uporabno darilo ob prihajajočih praznikih,

tako za prijatelje in sorodnike kot tudi za poslovne partnerje.

Tina Žerovnik,
svetovalka za ekonomiko pri JSSČ

ZAŽIVELA KARTICA POMAGAM ČEBELAM IN OSTALIM OPRAŠEVALCEM

Kartica »Pomagam čebelam in ostalim opráševalcem« je namenjena splošni javnosti in podjetjem kot poslovno darilo. Projekt je usmerjen k spodbujanju sajenja medovitih rastlin in posledično zagotavljanja večje količine hrane za čebele in ostale opráševalce. Hkrati je namenjen ozaveščanju javnosti o pomenu čebel in ostalih opráševalcev ter njihove ekosistemske storitve opráševanja, ki je ključna za prehransko varnost. Z nakupom kartice bodo imeli posamezniki in podjetja možnost, da pripomorejo k izboljšanju stanja. Ob nakupu podporne kartice v vrednosti 20€ bo del sredstev namenjen nakupu ter sajenju sa-

dik medovitih dreves in semen medovitih rastlin, posameznik pa bo prejel tudi darilo, ki je naravno trajnostno v skladu z ohranjanjem narave in sajenjem medovitih rastlin.

Ob nakupu kartice posameznik prejme e-potrđilo Posvojitelj medovitega drevesa, USB-kartico Pomagam čebelam in ostalim opráševalcem za podpornike čebel in ostalih opráševalcev, vrečko semen medovitih rastlin, ki so vir hrane za čebele in ostale opráševalce, ročno izdelano trajnostno nakupovalno vrečko, izdelano na način ponovne uporabe, knjigo o učinkoviti rabi čebeljih pridelkov – Zdravnik svetuje, avtorja prim. Petra Kapša, dr. med., nogavice Brez čebel ni življenja in svinčnik za podpornike čebel in ostalih opráševalcev.

Kartico lahko naročite s skeniranjem QR kode, ki je na fotografiji ali na e-mail tina.zerovnik@czs.si. Vabljeni posamezniki, društva in podjetja, da z nakupom kartice postanete podporniki čebel in ostalih opráševalcev!

Nova visokotehnološka čebelarska atrakcija 3D-kranjica predstavljena javnosti

Letos, 27. avgusta, sta v Čebelarskem centru Slovenije predsednik Republike Slovenije Borut Pahor in predsednik Čebelarske zveze Slovenije Boštjan Noč razgrnila 3D-kranjico. Dogodek je predstavljal prispevek Čebelarske zveze Slovenije ob predsedovanju Republike Slovenije Svetu Evropske unije. Razgrnitve so se udeležili številni visoki gosti, veleposlaniki oz. njihovi namestniki iz Češke, Indije, Irske, Japonske, Kosova, Madžarske in Rusije, nekateri evropski poslanci in poslanci Državnega zbora Republike Slovenije, župani oz. podžupani Slovenskih občin. Na razgrnitvi so zbrane nagovorili dr. Jože Podgoršek, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Boštjan Noč, predsednik ČZS, prof. dr. Janez Bogataj, etnolog in ambasador

Evropske gastronomske regije Slovenija in Marko Borko, vodja izobraževanja in usposabljanja pri Čebelarski zvezi Slovenije in vodja projekta 3D-kranjica.

3D-kranjica je 170 cm dolg fizični model čebele v razmerju 1:100 z več kot 90 % morfološko podobnostjo z resnično čebelo delavko *Apis mellifera carnica*, torej našo avtohtono kranjsko čebelo. Kot taka je edinstven poučni in promocijski pripomoček, katerega izdelava je bila kompleksna, tako v umetniškem kot v tehnološkem smislu. Za osnovo je služila resnična kranjska čebela, slikana z Mikro CT napravo, do mikrona natančno. Iz tega sestavljen digitalni model čebele je služil izdelavi fizičnega modela s pomočjo 3D tiska. Vanjo smo vgradili gibljive dele (rilček, tipalnice, želo,

voskovne žleze), ki jih poganjajo mehatrični sestav z računalniškimi krmiljenjem. Postavljena je na vrteči se platformi, vgrajeni v repliko tipičnega slovenskega čebelnjaka in vsebuje devet poučnih animacij v slovenskem ali angleškem jeziku (1. Rilček in medni želodček, 2. Tipalnice, 3. Sestavljene in pikčaste oči, 4. Notranji organi, 5. Cvetni prah, 6. Propolis, 7. Voskovna žleza, 8. Varoja in 9. Želo), simulacijo čebeljega vida ter taktilni didaktični pripomoček – model čebele v velikosti 20 cm za slepe in slabovidne, ki ga bodo lahko občutili v rokah.

3D-kranjica je stalno na ogled v Čebelarskem centru Slovenije. Ogled animacij je v okviru čebelarskih usposabljanj in predstavitev ČZS brezplačen. Ogled je brezplačen tudi za organizirane skupine vrtčevskih otrok oz. šolarjev, dijakov in studentov, še zlasti v okviru enodnevnega programa dnevnega centra CŠOD, naravoslovnega čebelarskega dne: Od cveta do medu. Za splošno javnost je ogled animacij možen z nakupom žetona v delovnem času gostišča Čebelica. Predogled 3D-kranjice je možen na tej povezavi: <https://www.youtube.com/watch?v=OmyBW-lXrgA>. Dobrodošli v Čebelarskem centru Slovenije na Brdu pri Lukovici, kjer vas bo 3D-kranjica ponesla v osupljiv svet čebel.

Marko Borko,
Čebelarska zveza Slovenije

Avtor besedila: Matej Borko,
foto Tamino Petelinšek/STA

Obogatite svojo vsakdanjo prehrano s cvetnim prahom – osmukancem

Cvetni prah oziroma pelod je osnova spolnega razmnoževanja rastlin, saj predstavlja moške mikroskopsko velike spolne celice, ki so po obliki značilne in specifične za vsako botanično vrsto. Cvetni prah nastaja v prašnikih rastlin. Med rastlinami ga prenašajo tudi čebele, saj se ob obisku cveta oprime dlačic na njihovem telesu. Ko cvetni prah dospe na pestič, ga oprashi. Čebele pri letanju s cveta na cvet oprashi rastline. Čebele cvetni prah nabirajo tudi za lastno prehrano. Med letenjem se čistijo in drobna zrnca cvetnega prahu z dodatkom sline in medicne (tako cvetni prah obogatijo s svojimi encimi) med seboj zlepijo in oblikujejo grudici cvetnega prahu, ki ju na zadnjem paru nog odnesejo v panj. Čebele lahko nabirajo cvetni prah na različnih rastlinah, večinoma pa je grudica cvetnega prahu sestavljena iz peloda ene rastline. Cvetni prah je nujno potreben za razvoj čebelje družine, saj predstavlja nenadomestljiv vir različnih hranil. Čebelarji ga pridobivajo tako, da na žrela panjev namestijo posebne naprave, imenovane osmukalniki.

Cvetni prah – osmukanec je v obliki grudic različnih oblik in velikosti. Barva, vonj in okus sta specifična za posamezno rastlinsko vrsto, na kateri so čebele nabirale cvetni prah. Okus je lahko sladek, kisel, pa tudi grenek.

Cvetni prah osmukanec vsebuje ogljikove hidrate, med katere sodi tudi prehranska vlaknina, ki

ugodno deluje na peristaltiko debelega črevesa. Uživanje hrane, bogate s prehransko vlaknino, zmanjšuje tveganje za pojav nekaterih bolezni. V cvetnem prahu osmukancu so tudi beljakovine, aminokisljine, maščobe in maščobne kisline ter vitamini (A, D, E, vitamin C in nekateri vitamini B kompleksa). Osmukanec je vir različnih elementov, vsebuje največ kalija, fosforja, kalcija, železa, mangana in cinka. Dodano vrednost pa mu dajejo fenolne spojine, saj imajo le-te vlogo antioksidantov.

Uživanje cvetnega prahu priporočamo ljudem v vseh starostnih obdobjih. Vključujete ga lahko tudi v prehrano otrok od prvega leta starosti naprej. Energijska vrednost cvetnega prahu je nizka, zato ga lahko uživamo tudi pri nizkoenergijski prehrani in v prehrani sladkornih bolnikov. Pri-

meren je tudi za vegetarijance. Alergijske reakcije pri uživanju cvetnega prahu so sicer redke. Vendar priporočamo, da cvetni prah začnete uživati v manjših količinah (par grudic) in vsak dan količino povečujete do željene. Na takšen način preverite, da niste nanj morebiti alergični.

Če uživamo samostojno posušen cvetni prah osmukanec, ga čim dlje žvečite oz. dobro mehansko zdrobite z zobmi. Priporočamo tudi namakanje pred uživanjem. Posušen cvetni prah osmukanec namočite v tekočino vsaj 2–3 ure pred uživanjem, pri svežem pa je dovolj pol ure prej. Z mletjem ali namakanjem dosežete, da se hranila, ki jih cvetni prah vsebuje, lažje sprostijo, kar privede do večje in lažje absorpcije in dosegljivosti hranil našemu organizmu.

Uživamo ga lahko skozi celo leto ali večkrat na leto s prekinitvami,

neprekinjeno pa najmanj od enega do treh mesecev. Pri uživanju cvetnega prahu ni možno predoziranje. Kljub temu pa kot dodatek v vsakodnevni prehrani priporočamo od 20 do 40 g (cca. 1–2 jedilni žlici) cvetnega prahu za odraslo osebo.

Pripravite si odličen napitek z dodatkom cvetnega prahu

1 jedilna žlica svežega cvetnega prahu
1 čajna žlička medu
3 dcl vode
Sveže stisnjen sok pomaranče/grenivke/limone

Cvetni prah lahko dodate tudi različnim živilom. Uživate ga lahko v kombinaciji z mlečnimi izdelki (jogurt, kefir, mleko ...), sadjem (banane, hruške, marelice, jabolka, kaki ...), dodate ga lahko v sadne in zelenjavne napitke, čaje, ga primešate različnim vrstam medu ali medeni raztopini. Dodate ga lahko tudi kosmičem, pšeničnim kalčkom ali z njim enostavno posujete kakšno sladico, kot so to sirovi štruklji, različni pudingi, palačinke, carski praženec ali sladoled.

Uživajte cvetni prah iz okolja, v katerem živite.

Dr. Nataša Lilek, svetovalka
za zagotavljanje varne hrane

13. Fotografski natečaj Krajinskega parka Goričko »VREME PO GORIČKO«

Podnebne spremembe so žal postale realnost in tudi na Goričkem opažamo vse več posledic teh sprememb. Tako da ni bilo nič nenavadnega, da je bil 13. Fotografski natečaj Krajinskega parka

Goričko namenjen **vremenskim prilikam in neprilikam.**

Tako kot vsa leta doslej, je tudi letos bil dober odziv učencev osnovnih šol (kategorija I) ter mladostnikov in odraslih (kategorija

II), ustvarjalcev fotografskih motivov, ki zrcalijo podobo Krajinskega parka Goričko in nam z njimi pomagajo prepričati obiskovalce in stanovalce o nujnosti ohranjanja naravnega okolja in kulturne krajine. Samo lepo in vitalno okolje lahko blagodejno vpliva na zdravje nas, ki bivamo tukaj, kot tudi gostov, ki jim naše okolje ponujamo za oddih in sprostitvev.

Na natečaj je prispelo kar 76 fotografij v kategoriji I in 94 fotografij v kategoriji II, med katerimi sta strokovna žiranta Tomaž Koltai in Zoran Norčič izbrala po 20 najboljših fotografij iz obeh kategorij za razstavo, ki je krasila arkadne hodnike gradu Grad. Žiranta sta imela navodila, da poleg tehnične kvalitete in umetniške vrednosti pri fotografijah ocenjujeta tudi izpovedno vrednost, povezano s temo natečaja. Ob upoštevanju vseh kriterijev sta žiranta določila po pet fotografij iz obeh kategorij, za katere so fotografi na podelitvi

Modrina oblakov in veter v morju žita,
foto Tadej Gudan.

Snežna kapica,
foto An Šnepf.

Razglasitev rezultatov fotonatečaja, foto Tomaž Koltai.

nagrada in otvoritvi razstave prejeli nagrade sponzorjev letošnjega natečaja.

Avtor zmagovalne fotografije v kategoriji I, »Snežna kapica«, je An Šnepf iz Košarovcev. V kategoriji II je zmagal Tadej Gudan iz Poznanovcev s fotografijo »Modrina oblakov in veter v morju žita«.

Kristjan Malačič,
foto An Šnepf, Tadej Gudan,
Tomaž Koltai

Minister Jože Podgoršek obiskal Krajinski park Goričko

Minister RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, g. Jože Podgoršek, je v oktobru obiskal Krajinski park Goričko. Med vodenjem po gradu si je ogledal etnološke zbirke goriških mojstrov in razstavi o naravi ter naravoslovne sobe o parku. V okroglem salonu gradu se je srečal z zaposlenimi v Javnem zavodu Krajinski park Goričko, ki upravljajo z gradom, Krajinskim parkom in Naturo 2000 Goričko. Predstavljena mu je bila problematika kmetovanja v povezavi z ohranjanjem narave in biotske raznovrstnosti ter dosežki, ki jih zavod beleži z izvajanjem raznovrstnih projektov, sofinanciranih iz evropskih skladov. V nadaljevanju je minister zaposlenim v zavodu predstavil zasnovo strateškega načrta skupne

kmetijske politike 2023–2027. Srečanju so poleg zaposlenih prisostvovali predstavnik kmetijsko-gozdarskega zavoda, predstavnik Zavoda RS za ohranjanje narave in predsednica Skupnosti naravnih parkov Slovenije. Pogovor je bil spodbuden, saj je iskanje ukrepov za ohranjanje biotske raznovrstnosti skupen cilj v Evropski uniji.

Obisk se je zaključil s terenskim ogledom v Vidoncih, kjer je kljub megli bilo možno videti visokodebelni travniški sadovnjak, suhi travnik in zasajeno mejico med travniki, za kar skrbi Javni zavod KP Goričko in je rezultat projekta Gorička krajina.

Stanka Dešnik,
foto Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Delovni sestanek z ministrom Jožetom Podgorškom, foto MKGP.

Ogled razstav o naravi ob obisku, foto MKGP.

Naše delo v projektu LIFE NATURAVIVA, biodiverzитета – umetnost življenja

Life Naturaviva, biodiverzитета – umetnost življenja, je projekt, v katerem želimo na Javnem zavodu Krajski park Goričko skupaj z devetimi drugimi partnerji po Sloveniji čim širši javnosti predstaviti bogato biodiverzитета oziroma biotsko pestrost Slovenije. Na našem zavodu se v projektu trudimo predvsem z razkrivanjem pestrosti narave našega prostora – Krajskega parka Goričko.

Našo nalogo v projektu smo letos opravljali z različnimi aktivnostmi. Za vrtčevske, osnovnošolske in srednješolske skupine smo organizirali številne brezplačne naravoslovne dneve in naravoslovne delavnice, na katerih mlajšim skupinam na zabaven in praktičen način pokažemo, zakaj je na Goričkem velika naravna pestrost, zakaj je pomembna in kaj vse zajema.

Za splošno javnost smo izvedli različna predavanja na temo biotske pestrosti, na potopisnih predavanjih pa so različni predavatelji predstavili tudi biodiverzitetura drugih delov sveta. V aprilu 2021 so Goričanci in Goričanke po pošti prejeli novičnik z naslovom »Biodiverzitetura in voda«, v katerem smo predstavili živalsko in rastlinsko pestrost vodnih življenjskih prostorov na Goričkem. V prostorih gradu Grad smo gostili

fotografsko razstavo Magična narava 2019 in razstavo Ekosistemi Slovenije in biodiverzitetura, v grajskem parku pa je bila postavljena velika zunanja razstava z naslovom Biodiverzitetura Slovenije, ki so jo pripravili sodelavci projekta na Nacionalnem inštitutu za biologijo. V sodelovanju z Inštitutom Lutra smo priredili tudi otvoritev omenjenih razstav s koncertom klasične glasbe.

Naravoslovni dan v Lončarovcih, foto Nuša Vegi Kalamar.

Film *Divja Slovenija* v Gledališču Park Murska Sobota, foto Tomaž Koltai.

Po omenjenih razstavah in na stalni razstavi *Preživeti z netopirji* v Kančevcih smo izvedli več vodenih ogledov z različnimi starostnimi skupinami. Razstavi Ekosistemi Slovenije in biodiverziteta ter Biodiverziteta Slovenije smo v jesenskem času premestili na gostovanje v Regionalni promocijski center Expano ter razstavo Ekosistemi Slovenije in biodiverziteta v mesecu decembru v Pomursko in študijsko knjižnico v Mursko Soboto.

V toplih poletnih večerih smo na gradu Grad prirejali kina pod zvezdami. Poleg filmov »Ne mečmo hrane stran« in »Žejni svet« smo v septembru premiero v Pomurju predvajali novi slovenski dokumentarni film »Divja Slovenija«. Predvajanje slednjega smo ponovili še v Gledališču Park v Murski Soboti.

V mesecu oktobru smo izvedli tudi prvi izlet za deležnike Krajinskega parka Goričko. Skupaj z udeleženci iz občinskih uprav, turističnega zavoda, lokalnih društev, osnovne šole, rokodelskih obrti in našega zavoda smo si na Prazniku kozjanskega jabolka ogledali primer dobre prakse varstva biodiverzitete in sodelovanja lokalne skupnosti s Kozjanskim parkom.

Pred zaključkom projekta avgusta prihodnje leto nas čaka še nekaj dela. Večino omenjenih aktivnosti bomo izvajali tudi v letu 2022, poleg le-teh pa bomo vzpostavili še zunanjo razstavo, na kateri bo predstavljena biodiverziteta Krajinskega parka Goričko, organizirali bomo še tri izlete za deležnike našega parka, izdelali bomo načrt interpretacije in organizirali izobraževanja

vodnikov po naravi. O vseh aktivnostih boste obveščeni na naši spletni strani www.park-goricko.org in spletnih straneh naših socialnih omrežij, podrobne informacije o projektu LIFE NATURA-VIVA pa lahko najdete na spletni strani www.naturaviva.si.

Vabimo vas, da v prazničnem delu leta raziščete čudovito naravo našega parka in še bolje spoznate, v kako lepem, mirnem in bogatem naravnem okolju živimo. Skupaj se potrudimo, da ga takšnega tudi ohranimo. Vsem občanom in občankam Občine Puconci želimo mirne in predvsem zdrave božične praznike ter uspešno leto 2022.

Tomaž Koltai,
foto Tomaž Koltai in
Nuša Vegi Kalamar

Društvo za zaščito živali Pomurja

Novice – ZIMA 2021

SKRB ZA ŽIVALI POZIMI

V mrzlih zimskih dneh poskrbimo, da imajo živali **toplo zavetje** in da se **dobro počutijo**, ko jih v prazničnem obdobju pogosto strašijo poki petard in druge pirotehniko. Živali ne vedo, da to pokanje pomeni praznovanje ljudi, ne vedo, da bo minilo in kaj se dogaja. Vsak pok jim predstavlja grožnjo, strah in trpljenje.

Živali, kljub temu da so pokrite z dlako ali perjem, pri nizkih temperaturah zebe. Izpostavljenost mrazu občutijo kot bolečino in lahko resno škoduje njihovem zdravju. Zato poskrbimo za primerno bivališče.

PSI in MAČKE

NAJLEPŠE JE, ČE SO LAHKO Z NAMI, V HIŠI, NA TOPLEM. Če to res ni možno, poskrbimo, da kljub temu **zimo preživijo brez bolečin in jim zagotovimo zadovoljene osnovne življenjske potrebe:**

- Lesena uta, hiška, ki je dobro izolirana ter napolnjena s **slamo**. Odeje niso tako primerne, saj postanejo vlažne in povzročajo nasproten učinek – hladijo. Hiša mora biti dvignjena od tal in dvo-prekatna (zavetje, da ni direktnega vhoda mraza).
- Ob hudem mrazu jim ponudimo hodnik, garažo, prostor s primerno temperaturo.
- Vedno mora biti na razpolago sveža tekoča voda (menjamo večkrat na dan), hranimo jih pa predvsem s kakovostnimi briketi, ki ne zamrznejo.
- Pomembno je, da dobijo dovolj GIBANJA. V primeru soljenja cest, psu po sprehodu umijemo in obrišemo tačke, da ne nastanejo rane.

PTIČI

Pozimi ptiči težko najdejo hrano, zato jim **nastavimo semena** in pomagamo preživeti zimo.

Ideja: semena vsipajte v modelčke za piškote, prelijte z želatino (agar-agar), s palčko naredite luknjico za vrstico. Ko se strdi obesite na drevo (pazite na prisotnost in pozornost mačk).

**STOP
PETARDAMI**

Psi slišijo 10x bolje in 4x dlje kot ljudje. Ne vedo, kaj se dogaja, za njih je zunaj VOJNA!

V prazničnem času je več izgubljenih in povoženih živali.

Ptice izgubijo orientacijo, pokanje jim pogosto poškoduje sluh.

Divje živali zaradi panike izgubijo veliko energije, ki jo nujno potrebujejo, da preživijo zimo.

Če se naša žival boji pokanja, ji v tem času delajmo družbo, bodimo ob njej. Za gibanje poskrbimo čez dan, ponoči pa jim nudimo varno okolje.

PRIJAZEN VESELI DECEMBER

December je pogosto vesel, vse prevečkrat pa za živali zelo žalosten. Poleg mraza, ki jih ogroža in petard, ki jih strašijo, ljudje pogosto ravnajo nepremišljeno.

Živali NISO darilo

Pogosto si ljudje podarjajo živali za darilo. To je neodgovorno in tudi kaznivo. Kaj se pogosto zgodi s temi živalmi? Ljudje se jih naveličajo ali niso zmožni primerno poskrbeti za njih, zato pogosto **nesrečno životarijo** v slabih razmerah, pozabljene in osamljene ter povzročajo slabo voljo skrbnikom.

Če želite resnično pomagati živalim, se o tem doma temeljito pogovorite ter **posvojite** takšno, ki nujno potrebuje nov dom – v zavetiščih in pri društvih jih še veliko čaka na svojo srečo. Pri nakupovanju kozmetike pa bodite pozorni **ali pod-**

jetje svoje izdelke testira na živalih. Seznam – Črno in belo listo, si lahko ogledate na naši spletni strani ali nam pišite: dzzpom@gmail.com in vam jo pošljemo.

DOBRODELNOST

Koledar je prelepa priloznost, da podprete naše delo in hkrati nekoga razveselite.

Namenitev dohodnine

Država se v korist organizacijam, ki delujejo v javnem interesu, odpove 1 % doho-

dnine. Vas to ne stane nič! V kolikor ta del dohodnine ne namenite nobeni organizaciji, ta ostane državi.

Vse kar morete narediti je, da spodnji obrazec **izpolnite, odrežete in pošljete** na naslov društva:

Društvo za zaščito živali Pomurja, Trg zmage 8, 9000 Murska Sobota ali na naslov krajevno pristojnega davčnega urada, kjer ste zavezanec za dohodnino – **najkasneje do 31. 12. 2021.**

----- ✂ -----
ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka) (poštna številka, ime pošte)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(davčna številka)

(pristojni davčni urad, izpostava)

Naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca	Odstotek (%)
DRUŠTVO ZA ZAŠČITO ŽIVALI POMURJA	1 9 4 4 6 9 9 3	1 %

V/Na _____, dne _____

(podpis zavezanca/ke)

Skupaj z vsemi upi, željami in obljubami, ki jih prinaša novo leto, verjamemo, da bo le to prineslo tudi nove priložnosti za naše skupno sodelovanje.

Vse najboljše v novem letu vam želi kolektiv Murexin d.o.o. s svojo trgovino – Gradbenim centrom v Puconcih.

Murexin d.o.o.

KEMA

MUREXIN

2 blagovni znamki
na enem mestu.

PUNGRAD
JAVNO KOMUNALNO PODJETJE d.o.o.
www.pungrad.si

Prijeten čas dogodkov in družinske harmonije prihaja. Želimo Vam, da bi ga preživeli in doživeli v osrečujočem okolju. Vaš korak v Novo leto naj bo trden in zanesljiv, z upanjem na lepo prihodnost!

Srečno
2022

☎ 02 549 60 26 @ pungrad@siol.net

Nagrajenci križanke iz prejšnje številke Občana so:

1. Mojca Pozvek, Vaneča 14 b, 9201 Puconci
2. Marjana Konkolič, Budinci 65, 9204 Šalovci
3. Karmen Avsec, Cesta 24. junija 13, 1231 Črnuče

Nagrajenci bodo nagrade prejeli po pošti. Rešitve tokratne križanke nam pošljite do 18. marca 2022 na naslov: Razvojni zavod Občine Puconci, Bodonci 7, 9265 Bodonci, s pripisom »KRIŽANKA«.

SREČNO 2022

Naj praznični čas v nas znova obudi vse tiste vrednote, ki jih izzivi vsakdana zanemarjajo.

Ostanimo povezani, sočutni in ohranimo zavedanje, da je pomemben vsak posameznik.

Naj bodo naša skupna prihodnost, naše zdravje in sreča soustvarjeni z iskreno željo čutiti in ustvarjati dobro. Z ljudmi.

Stranka Naša dežela in predsednica dr. Aleksandra Pivec

NAŠA DEŽELA
www.nasadezela.si
LOKALNI ODBOR PUCONCI

*Naj Božični dan skrbno trenutke izbira,
previdno poti utira,
hlubeče usodo kroji, da v Novem letu bomo
brez solza in skrbi.*

OO SLS Puconci

So poti, ki vodijo
v nove kraje,
so poti, na katerih
se marsikaj doživi,
so poti, ki vodijo v
nova spoznanja
in so poti,
ki vodijo v srca ljudi.

Z radostjo v srcu se popeljite v svet,
kjer je vedno dobra volja in vesel nasmeh.

Vesel božič in vse dobro Vam v letu 2022 želi

Občinski odbor
DeSUS Puconci

AVTOR: ŠTEFAN VUČAK	PREJEMNIK VELIKE ZAHVALNE LISTINE	ZNANI STOLP V PARIZU	DANIEL BOBNAR	AMERIŠKI ŠERIF (WYATT)	ROBERT REDFORD	VRSTA ŽITA	STOTI DEL METRA	NAJPOG. VEZNIK	JOŽE JUG	PREVOZ Z LETALI
OBLIKA DRUŽBENE UREDITVE		8	20					24		
DEJAVNOST ULOVA RIB		16		14				2		
ANICA FERENC	22		SREDINA BESEDE TOREK		DELOVNI NALOG 13. ČRKA ABECDE			OBČAN	POLMER	
NOVAK FRANC			STRAN					PETER OBLAK		
OKR. ZA KLOR			AVTOMOB. OZNAKA ZA KRANJ	PRIPRAVA ZA LIKANJE	OKR. ZA ATMOSFERO	OKRAJŠAVA ZA ITALIJO		UROŠ TIBAUT	10	
LESENO OBUVALO		18				OKR. ZA METER		ŽIRO RAČUN		
URADNI JEZIK V IZRAELU		4			9	MESTO V JUŽNI ITALIJI IN (LAT.)		7		
PETER SELERS			KMETOVALEC VPO(J)		17			VINKO NEMEC	23	15
DIVJA RACA			1		TOMAŽ ERLIH GR. MUZA PETJA			ČESEN STANKO		12
ZNAMKA AKUMULATORJE V	13					18. ČRKA ABECDE PRALNI PRAŠEK	21	AVTOBUSNI PROMET AMPER		
OBČAN	KUHNJSKA POSODA ZDRAV. TEHNIK		11		5		ČEŠKI DA ANA ERNIŠA			3
ZVONKO PINTARIČ	19		ENA OD TV V M. SOBOTI					SREDINA BESEDE ISKRIV VODIK		
OKR. ZA TONO		OBČAN	VERO-UČITELJ							

V SPODNJO RAZPREDELNICO VPIŠITE OŠTEVILČENE ČRKE IZ PRAVILNO REŠENE KRIŽANKE IN DOBITE NOVOLETNO ŽELJO UREDNIŠTVA OBČANA.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.
23.	24.									

